

Highschool sports in Nederland

*Onderzoek naar de succes- en faalfactoren van
het SportCollege in Utrecht*

In opdracht van:

POWERED BY NOC*NSF

SPORT
CONNEXION

Universiteit Utrecht

Joris Rutten

3065928

19-4-2011

Begeleid door drs. Ali Karatas

En dr. Jan Boessenkool

Voorwoord

Soms moet je gewoon iets proberen... Dat is hetgeen van de proeftuinen van het NOC*NSF, wat me aansprak en nog steeds spreekt.

Deze bachelorscriptie gaat over een voorbeeld hiervan: de proeftuin van SportConnexion. Ik ben trots op het eindresultaat, ondanks dat de weg er naar toe niet altijd even vlekkeloos is geweest. In de weg er naar toe heb ik een groot aantal bevlogen mensen leren kennen. Ieder op zijn of haar eigen manier. We delen met elkaar de liefde voor sport, op wat voor manier dan ook.

Dank gaat uit naar alle betrokkenen bij dit onderzoek en bij de proeftuin, maar in het bijzonder naar twee mensen: Hans Galesloot van SportConnexion en Ali Karatas, de begeleider van de leerkring vanuit de opleiding Bestuurs- en Organisationswetenschappen. Ik hoop dat zij net zo tevreden zijn over het eindproduct als ik.

Er rest mij niets anders dan U het nodige leesplezier te wensen en uit te dagen Uw eigen oordeel te vellen over het eindproduct. Wellicht heeft U er iets aan.

Joris Rutten
April 2011

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 – Inleiding	4
Hoofdstuk 2 – Stichting SportConnexion	6
Hoofdstuk 3 – Onderzoeksperspectief	7
Hoofdstuk 4 – Onderzoeksopzet	8
Hoofdstuk 5 – Het concept van het Amerikaanse sportmodel	9
Hoofdstuk 6 – Het Amerikaanse sportmodel procesmatig	12
Hoofdstuk 7 – Resultaten SportCollege en de invulling van het Amerikaanse model	17
Hoofdstuk 8 – Resultaten SportCollege procesmatig	20
Hoofdstuk 9 – Analyse	25
Hoofdstuk 10 – Conclusie	30
Hoofdstuk 11 – Discussie	32
Hoofdstuk 12 – Reflectie	33
Literatuur	34
Bijlage 1 – Interviews	35

Hoofdstuk 1 – Inleiding

Het NOC*NSF maakt gebruik van zogenaamde 'proeftuinen'. In deze proeftuinen wordt door sportverenigingen proefondervindelijk gewerkt aan (maximale) vernieuwing van het sportaanbod. Verenigingen kunnen zich inschrijven om hieraan deel te nemen. Zij moeten dan een plan voor een proeftuin indienen. Uit deze inschrijvingen worden een aantal proeftuinen geselecteerd. De proeftuinen dienen als voorbeeld en inspiratiebron voor andere sportverenigingen en lokale partners.

Vier Utrechtse sportverenigingen hebben in 2006 de handen ineen geslagen om zich samen te committeren aan een proeftuin. Te weten Zwaluwen Utrecht, Domstad Dodgers, Ladyfit en de Halter. In januari 2007 is het plan verder uitgewerkt en is de proeftuin aan de vier verenigingen toegewezen door het NOC*NSF. Om voor vorm en uitvoering te zorgen voor de proeftuin, is Stichting Sportconnexion in het leven geroepen. Het bestuur van Stichting Sportconnexion bestaat uit 5 leden. Iedere vereniging heeft één bestuurslid, aangevuld met onafhankelijk voorzitter Hans Spekman (huidig 2e Kamer-lid en ex-wethouder in Utrecht). De uitvoering van het programma ligt in handen van programmamanager Hans Galesloot, verantwoordelijke voor de marketing & communicatie Jan Volp, coördinator jeugdsport/Sportcollege Marloes Ludwig (combinatiefunctionaris) en accountmanager Sportworks Ries van den Boogaard.

Stichting SportConnexion draagt op hun internetsite het volgende doel uit:

“SportConnexion is een NOC*NSF-proeftuin en werkt aan de verbreding en vernieuwing van het sportaanbod in Utrecht Zuid-West. We richten ons op de mensen die in het bestaande sportaanbod niet genoeg aan bod komen.”

Om dit doel te verwezenlijken is er gekozen voor verbreding en vernieuwing en is de proeftuin gericht op drie verschillende doelgroepen, waarvoor ieder een programmaalijn is opgezet.

De proeftuin is opgedeeld in programmaalijnen:

- ◆ SportCollege: sport voor vmbo scholieren
- ◆ LadySports: sport voor (allochtone) meisjes en vrouwen
- ◆ SportWorks: sport voor bedrijven en werknemers¹

1.1- Aanleiding

Voor de uitvoering van de proeftuin en de programmaalijnen van de proeftuin heeft Sportconnexion jaarlijks €250.000 ontvangen. Van 2007 tot en met 2010 ontving Sportconnexion deze subsidie van het NOC*NSF voor de ontwikkeling en vernieuwing van het sportaanbod. Vanaf 2011 zal deze subsidie niet meer worden uitgekeerd.

Sportconnexion wil de werkzaamheden graag voortzetten, maar zal dit in de toekomst zonder de subsidie van €250.000 moeten doen.

De 'visie en aanpak 2010-2014', waarin verslag wordt gedaan van de proeftuin tot nu toe en waarin een vooruitblik wordt gedaan naar de toekomst. Het belangrijkste thema hierin lijkt de overgang naar een vaste structuur te zijn. Het document, 'visie en aanpak 2010-2014' voor de proeftuin is al geschreven, in opdracht van de programmamanager Hans Galesloot. De verschillende programmaalijnen (SportCollege, LadySports en SportWorks) worden nu nader bekeken en er wordt gezocht naar een vaste structuur om deze programmaalijnen onder te brengen binnen de nieuwe accommodatie, Nieuw-Welegen.²

¹ <http://www.sportconnexion.nl/> (16-6-2011)

² Visie en aanpak, SportConnexion 2.0, 2010-2014, in opdracht van Hans Galesloot

In dit kader zal dit onderzoek ook plaatsvinden. Dit onderzoek richt zich op de programmalijn SportCollege. De interesse van Sportconnexion gaat vooral uit naar de sterke en zwakke elementen van de programmalijn. Ook de eventuele kansen en valkuilen spelen een belangrijke rol. Hieruit kan lering worden getrokken en gekeken worden, wat de bruikbare elementen zijn.

1.2- Onderzoek

Dit onderzoek spits zich toe op één van de drie sportprogramma's of programmalijnen (zoals ze ook genoemd worden), namelijk het Sportcollege. Bij de programmalijn van het Sportcollege is ervoor gekozen om naar Amerikaans model, sport en school met elkaar te combineren. In het kader van vernieuwend sportaanbod is deze proeftuin gestart. Deze proeftuinen dienen als pilot om van te leren. In dit onderzoek zullen de sterke en zwakke punten van deze pilot centraal staan.

In dit onderzoek zal eerst aan de hand van literatuur naar het Amerikaanse model van sport op middelbare scholen gekeken worden. De nadruk hierbij zal vooral liggen op de voor- en nadelen van dit model volgens de literatuur.

Vervolgens zal het Sportcollege centraal staan. Het zal gaan om de volgende centrale vraag:

Wat zijn volgens de betrokken partijen de succes- en faalfactoren van het Sportcollege?

In dit onderzoek wordt gekeken naar de hele programmalijn. Zowel inhoudelijk (concept) als de procesmatige onderdelen van de programmalijn. Deze splitsing, Amerikaanse model conceptmatig en Amerikaanse model procesmatig, zal ook duidelijk terug te vinden zijn in dit onderzoek. In hoofdstuk 5 wordt vanuit de literatuur gekeken naar het concept van sportprogramma's op school in de VS en in Nederland. Hoofdstuk 6 gaat dan over de procesmatige kant van de sportprogramma's. In hoofdstuk 7 en 8 worden de resultaten van het eigen onderzoek naar het SportCollege van SportConnexion weergegeven, waarbij hoofdstuk 7 weer conceptmatig is en hoofdstuk 8 procesmatig. In de analyse in hoofdstuk 9 komen deze twee weer bij elkaar, evenals in de conclusie. Vanwege deze splitsing zijn dus ook de volgende twee deelvragen geformuleerd in de lijn van de centrale vraag:

- ◆ *Wat zijn volgens de betrokken partijen de succes- en faalfactoren van het concept van het SportCollege?*
- ◆ *Wat zijn volgens de betrokken partijen de succes- en faalfactoren van het proces rondom het SportCollege?*

Deze splitsing is belangrijk, omdat succes of falen op het ene front (concept of proces), niet automatisch consequenties heeft voor het andere front te hebben.

Hoofdstuk 2 – Stichting SportConnexion

In 2007 is de proeftuin van SportConnexion toegewezen aan vier Utrechtse sportverenigingen, te weten: omni-vereniging Zwaluwen-Utrecht 1911 (voetbal, hockey, tennis, biljarten en kaartspelen), worstel en grapplingvereniging De Halter, honk- en softbalvereniging Domstad Dodgers en sportvereniging Ladyfit voor (allochtone) vrouwen. Om invulling te kunnen geven aan deze proeftuin is Stichting SportConnexion in het leven geroepen. Deze stichting heeft een bestuur, waarin iemand van ieder van de vier sportverenigingen plaats heeft. Het bestuur telt totaal 5 personen, want Hans Spekman (oud wethouder Utrecht en PvdA kamerlid) is hiervan (onafhankelijk) voorzitter.

Vervolgens kent SportConnexion een programmamanager in de persoon van Hans Galesloot, afkomstig van het ROC Midden-Nederland. Deze, met een achtergrond vanuit het onderwijs, heeft de dagelijkse leiding over Stichting SportConnexion. Verder is hij betrokken geweest bij de Halter, als bestuurder.

Verder is er nog de combinatiefunctionaris, Marloes Ludwig, die voor verbinding moet zorgen tussen sport en het onderwijs.

Het doel van Stichting SportConnexion is om het aanbod te verbreden en te vernieuwen ten opzichte van het huidige aanbod van de sportverenigingen. De innovaties moeten uit de traditionele kracht van de sportverenigingen worden georganiseerd. De inzet hiervan is "die groepen te binden, die in het bestaande aanbod onvoldoende van hun gading vinden en dreigen uit te vallen, namelijk vmbo-jongeren, allochtone vrouwen/meisjes en werknemers. Op deze wijze willen we de sociale cohesie en daarmee de leefbaarheid van de wijk en stad verder versterken."³

De drie doelgroepen (vmbo-jongeren, allochtone meisjes/vrouwen en werknemers), hebben alle drie een eigen programmaliijn. Via deze programmaliijn wordt getracht deze doelgroep te bereiken.

Stichting SportConnexion is gevestigd in Nieuw-Welgelegen. Nieuw-Welgelegen is een multifunctionele (sport)accommodatie, gelegen in Utrecht Zuid-West. Deze accommodatie biedt plaats voor diverse sportfaciliteiten, sportschool Fit for Free, het Globe College (brede school voor vmbo onderwijs), de Vereniging Sport Utrecht, SportConnexion, Ladyfit en een horecagelegenheid.

Nieuw-Welgelegen is gevestigd op het terrein van Zwaluwen-Utrecht 1911, wat het resultaat is van een fusie tussen v.v. Utrecht en Zwaluwen-Vooruit. Het sportpark bevindt zich aan de Grebbeberglaan te Utrecht, gelegen tussen de Utrechtse wijken Transwijk, Kanaleneiland, Oog in Al en de Dichterswijk. Kanaleneiland is tevens Vogelaarwijk of krachtwijk. Deze wijken herbergen uiteenlopende bevolkingsgroepen.

Van de vier deelnemende sportverenigingen, hebben twee (Zwaluwen-Utrecht 1911 en Ladyfit) een verenigingsmanager.

³ Visie en aanpak, Sportconnexion, 2008, in opdracht van programmamanager Hans Galesloot

Hoofdstuk 3 – Onderzoeksperspectief

In dit hoofdstuk komt het onderzoeksperspectief aan bod. Vanuit dit perspectief is dit onderzoek beter te begrijpen. Het perspectief is onder meer bepalend geweest voor de wijze van onderzoek en de rapportage ervan.

Een onderzoeker kan verschillende wetenschappelijke perspectieven hanteren. Soms ook meerdere binnen één onderzoek. Vaak sluit het wetenschappelijk perspectief aan bij hetgeen wat wordt onderzocht en bij de persoonlijke voorkeuren van de onderzoeker zelf.

Vanuit de opleiding heeft het boek van Jay Coakley, *Sports in Society*, een centrale positie gekregen. Coakley maakt onderscheid tussen meerdere perspectieven: de functionalistische theorie, de conflicttheorie, de kritische theorie, de feministische theorie en de interactionistische theorie.

De functionalistische theorie heeft de aanname dat sport zorgt voor het behoud van de status quo in zich. Sport levert dan als het ware een bijdrage aan het 'grotere geheel'.⁴

De conflicttheorie gaat er vanuit dat sport gereedschap is voor de rijken. Klassen (economisch) binnen de sport staan hierbij centraal.⁵

De conflicttheorie richt zich voornamelijk op cultuur en sociale contacten. Sport wordt hier bij gezien als plek waar cultuur en sociale contacten worden geproduceerd en veranderd.⁶

De feministische theorie richt zich op de verhoudingen tussen mannen en vrouwen binnen de sport.

Tot slot de interactionistische theorie. Deze wordt uitgebreider behandeld, omdat dit perspectief leidend is voor dit onderzoek.

"It is based on the idea that human beings, as they interact with one another, give meanings to themselves, others and the world around them, and use those meanings as a basis for making decisions and taking action in their everyday lives."⁷

Dit onderzoek is vanuit bovenstaand interactionistisch perspectief gedaan, waarbij de beleving van de betrokkenen rondom het SportCollege centraal staan. De beleving van de betrokken staat centraal, omdat zij de basis vormen voor hun handelen.

Dit wil overigens niet zeggen dat deze casus zo nu en dan ook vanuit een ander perspectief bekeken is, maar de interactionistische is wel de belangrijkste aangevuld met functionalistisch en kritisch perspectief. Deze combinatie leidt tot de onderstaande aanname:

Mensen handelen op basis van een reden of denkbeeld. Deze is gevormd door hun 'eigen' beleving en betekenisgeving.

Het is belangrijk dit duidelijk te maken voorafgaand aan de weergave van het onderzoek zelf. De gekozen methoden, de weergave en de opbouw van dit onderzoek, zijn beter te begrijpen aan de hand van dit perspectief.

⁴ Coakley, J (2007), p. 34-35

⁵ Coakley, J (2007), p. 34-35

⁶ Coakley, J (2007), p. 34-35

⁷ Coakley, J (2007), p. 51

Hoofdstuk 4 – Onderzoeksopzet

4.1- Literatuurstudie

Dit onderzoek bekijkt de toepassing van het Amerikaanse sportmodel door Stichting SportConnexion in de vorm van het SportCollege. Dit zal bestaan uit twee onderdelen:

1. Het inhoudelijke deel van het programma – het concept van het Amerikaanse sportmodel
2. Het procesmatige deel van het programma – de uitvoering van het programma, de samenwerking en de verschillende belangen

In hoofdstuk 5 wordt er op basis van een literatuurstudie ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van het Amerikaanse sportmodel, de huidige situatie van sport op school in Nederland en de argumenten voor en tegen een sportprogramma op school. In hoofdstuk 6 er gekeken naar het samenwerkingsverband rondom het organiseren van sportprogramma's vanuit wetenschappelijke literatuur. Verder wordt er ingegaan op de samenwerking rondom een dergelijk programma en de belangen die ermee gemoeid kunnen zijn.

Vanuit wetenschappelijke literatuur wordt er een kader gecreëerd, waaruit naar het SportCollege van SportConnexion geanalyseerd zal worden.

4.2 – Semi-gestructureerde interviews

Voor de analyse van het Nederlandse SportCollege is in eerste gebruik gemaakt van 15 semi-gestructureerde interviews. In dit onderzoek staat de beleving en de betekenisgeving van de betrokkenen van het SportCollege centraal, zoals in hoofdstuk 3 al duidelijk is gemaakt. De interviews vormen dus de belangrijkste basis van dit onderzoek. Aan de hand van slechts een aantal vragen is de respondenten gevraagd hoe hun beleving op deze gebieden is. Het is mogelijk dat hun beleving soms niet (volledig) overeenkomt met de werkelijkheid. Dit is echter geen probleem, want de persoonlijke betekenisgeving en beleving van het SportCollege staat centraal.

4.3 – Observaties

Ook observaties vormen een belangrijk onderdeel van de analyse van het SportCollege. Sportdagen, informele gesprekken met de betrokkenen, werkoverleg en een afsluitend etentje met de betrokkenen hebben voor belangrijke input gezorgd. Deze situaties zullen worden beschreven en geanalyseerd.

4.4 – Documentanalyse

Stichting SportConnexion heeft in de eerste plaats plannen moeten indienen bij het NOC*NSF. Voor de eigen organisatie zijn ook plannen gemaakt. Zo is er bijvoorbeeld een plan voor visie en aanpak op papier gezet. Ook zijn er voor vergaderingen presentaties gemaakt en notulen van de vergadering. Ook een factsheet van een onderzoek, VMBO in beweging, uitgevoerd door TNO, zal worden meegenomen in de analyse. De documenten van Stichting SportConnexion zelf krijgen een centrale rol, omdat deze verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programmalijn SportCollege.

Hoofdstuk 5 – Het concept van het Amerikaanse sportmodel

In dit hoofdstuk wordt vanuit de literatuur gekeken naar het ontstaan van het Amerikaanse sportmodel en de ontwikkeling van het Amerikaanse sportmodel in 5.1. In 5.2 naar sport en school in Nederland en vervolgens komen de argumenten voor het aanbieden van sportprogramma's en de tegenargumenten in 5.3 en 5.4 aan bod. Tot slot volgt er een resumé.

5.1 – De ontstaansgeschiedenis van het Amerikaanse sportmodel

Eind 19e eeuw was de Amerikaanse high school een school, die de elite klaarstoomde voor de colleges en universiteiten.⁸ Omdat de middelbare school eigenlijk voor alle kinderen/jongeren bedoeld was en niet alleen voor de elite (dus ook voor mensen, die niet naar college of de universiteit gingen), werden de high schools voor iedereen toegankelijk. Hierdoor verloren de high schools begin 20^e eeuw hun elitaire karakter. De high schools kregen te maken met veel grotere aantallen leerlingen. Elk met hun eigen achtergrond en hun eigen niveau.⁹

De high schools kregen een meer heterogeen karakter. Enerzijds doordat er ook kinderen uit lagere sociale klassen en kinderen van immigranten naar de high schools gingen, anderzijds doordat ook leerlingen naar high schools gingen met ander intellect en andere ambities. Om deze reden moesten de high schools andere vakkenpakketten aan gaan bieden. Hiermee veranderde ook de functie van de high school (niet meer alleen mensen klaarstomen voor de colleges en universiteiten).¹⁰

De rol van de high school was dus veranderd. In eerste instantie werd het vakkenpakket uitgebreid met verschillende cursussen, die voorbereiding boden voor de plaatselijke en regionale beroepspraktijken. Na de crisis van de jaren '30 kregen de high schools er nog een functie bij, namelijk het zo veel mogelijk voorkomen van jeugdwerkeloosheid.¹¹

Jongeren moesten zo lang mogelijk op school worden gehouden om te voorkomen dat ze werkeloos gingen zwerven en op die manier een probleem voor de samenleving zouden worden.¹²

Eén van de manieren om deze jongeren op school te houden, was het aanbieden van sport op school. Ook was sport een bindmiddel, waardoor meer eenheid onder de vele verschillende groepen jongeren op school werd bewerkstelligd. De sport op school als bindmiddel werd ook nog versterkt door de symboliek, het ritueel en alle ceremonies eromheen. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld de cheerleaders rondom de wedstrijd, de opkomst van de spelers op het veld (waarbij iedereen elkaar een hand geeft), een band die speelt bij de wedstrijd en de soms hoog oplopende spanning al weken voor een belangrijke wedstrijd. Dit is een belangrijk verschil met de Nederlandse verenigingssport, waarbij dit vaak niet het geval is. In Nederland blijft het vaak beperkt tot de aanvoerders van de teams en de scheidsrechter, die elkaar de hand schudden.¹³

⁸ Stokvis, R. (2009), p.493

⁹ Stokvis, R. (2009), p.493

¹⁰ Stokvis, R. (2009), p.493

¹¹ Stokvis, R. (2009), p.494

¹² Stokvis, R. (2009), p.494

¹³ Stokvis, R. (2009), p.495

5.2– Sport en school in Nederland

In Nederland werd sport lange tijd enkel gezien als individueel goed. Het plezier en de ontspanning, die mensen beleefden door middel van de sport was niet iets waar de overheid zich verantwoordelijk voor voelde. Sport werd niet als maatschappelijk goed gezien.¹⁴

In tegenstelling tot de Angelsaksische landen (o.a. de VS) is 'sportonderwijs' nooit echt van de grond gekomen. Sinds de invoering van de Onderwijswet in 1920 wordt er wel lichamelijke oefening/opvoeding gegeven op scholen, maar in vergelijking met de VS is dit behoorlijk laat. Bovendien is er nooit heel veel aandacht geweest voor lichamenlijk onderwijs en is het altijd punt van discussie gebleven. Het lichamenlijk onderwijs in Nederland is ook nooit uitgegroeid tot sportonderwijs. Van de 60 erkende takken van sport, krijgen er slechts enkele aandacht in het Nederlandse lichamenlijk onderwijs.¹⁵

Sport was in Nederland iets van de sporters zelf. De overheid bemoeide zich hier niet of nauwelijks mee.

Na de 2^e Wereldoorlog was de sportbeoefening in zulke mate gegroeid, dat de organisatorische en materiële voorzieningen steeds moeilijker te realiseren werden. De eisen die aan de sportvoorzieningen gesteld werden, kwamen ook steeds hoger te liggen, waardoor de kosten van de aanleg stegen. In 1955 werd er een begin gemaakt met het steunen van de particulier georganiseerde sport, de landelijke sportorganisaties.

De motieven voor deze steun, kwamen vooral voort uit het idee dat sport het algemene leefklimaat kon verbeteren en dat sport als middel gebruikt kon worden voor het aanpakken van problemen rondom de jeugd.

De betekenis van sport en het gebruik van sport als middel, werden dus belangrijker. Men is toen verenigingen, in dit geval de sportverenigingen, naast het gezin en de school als derde milieu gaan zien, waarin de socialisatie van de opgroeiende jeugd gestalte kon krijgen.¹⁶

5.3– Argumenten om sport op school aan te bieden

De Amerikaanse auteur Coakley geeft een aantal redenen voor het aanbieden van sportprogramma's op school:

- ◆ Sportprogramma's op school kunnen scholieren betrekken in schoolactiviteiten en verhogen de interesse in activiteit op school/college.
- ◆ Sportprogramma's op school kunnen zorgen voor zelfvertrouwen, verantwoordelijkheid, focus op prestaties en verbeteren het werken in teamverband. Deze eigenschappen zijn belangrijk voor succes in het verdere (werkende) leven.
- ◆ Sportprogramma's op school kunnen een goede fysieke conditie bevorderen en de interesse in fysieke activiteiten tussen scholieren stimuleren.
- ◆ Sportprogramma's op school kunnen de 'spirit' en eenheid verschaffen, die nodig is om de school te handhaven als levensvatbare organisatie.
- ◆ Sportprogramma's op school kunnen de support van ouders verschaffen, alumni en de gemeenschap voor school(programma's).
- ◆ Sportprogramma's op school kunnen de scholieren de kans geven om hun kwaliteiten te laten zien, die maatschappelijk gewaardeerd worden. Ook kunnen hun sportieve kwaliteiten worden erkend.¹⁷

¹⁴ Van Bottenburg, M. & Schuyt, C.J.M. (2006), p.4

¹⁵ Van Bottenburg, M & Schuyt, C.J.M. (2006), p.4

¹⁶ Van Bottenburg, M & Schuyt, C.J.M. (2006), p.5

¹⁷ Coakley, J. (2007), p.485

Twee andere Amerikaanse auteurs, Coatsworth & Conroy, noemen ook een aantal redenen om sport aan te bieden op de middelbare school. Hun argumenten voor sportprogramma's op school zijn in tegenstelling tot Coakley veel meer gericht op het individu (het kind/de jongere), waar Coakley's argumenten zich richten op de school. Volgens Coatsworth & Conroy zorgt het aanbieden van sportprogramma's op school dat:

- ◆ Kinderen/jongeren die sporten worden minder snel depressief.
- ◆ Kinderen/jongeren die sporten hebben minder last van angsten.
- ◆ Kinderen/jongeren die sporten hebben meer zelfvertrouwen.
- ◆ Kinderen/jongeren die sporten hebben een verhoogde kans op werk (later).
- ◆ Kinderen/jongeren die sporten hebben een verminderde sociale isolatie.
- ◆ Sporten bevordert het maken van vrienden.
- ◆ Sporten bevordert het verhogen van sociale vaardigheden.
- ◆ Sporten bevordert het vertrouwen opdoen in de omgang met leeftijdsgenoten.
- ◆ Sporten bevordert leren omgaan met positieve en negatieve emoties.
- ◆ Scholieren die aan georganiseerde sport hebben gedaan, hebben een acht keer zo grote kans dat zij op hun 24ste nog aan lichaamsbeweging of aan sport doen.
- ◆ Sporten draagt bij aan het cognitief beter functioneren (concentratie en geheugen) van de jongeren.
- ◆ Sporten draagt bij aan betere prestaties op school.
- ◆ Sportprogramma's op school dragen bij aan een verminderde schooluitval en verhoogde aanwezigheid op school tijdens de lessen.¹⁸

5.4– Argumenten tegen het aanbieden van sport op school

De Amerikaanse auteur Coakley geeft ook een aantal argumenten tegen het aanbieden van sportprogramma's op school:

- ◆ Sportprogramma's op school leiden de scholieren af van de schoolactiviteiten en verstoren de waarden in de culturen van scholen.
- ◆ Sportprogramma's op school versterken afhankelijkheid, conformiteit en een focus op macht en prestaties die niet langer gepast is in een postindustriële samenleving.
- ◆ Sportprogramma's op school maken van de meeste scholieren passieve toeschouwers en veroorzaken te veel blessures bij de sporters.
- ◆ Sportprogramma's op school creëren een oppervlakkige en vergankelijke mentaliteit, die niet strookt met de doelen van het onderwijs.
- ◆ Sportprogramma's op school ontnemen middelen van onderwijsprogramma's, faciliteiten, medewerkers en de gemeenschap.
- ◆ Sportprogramma's op school leggen druk op de sporters en ondersteunen een hiërarchisch systeem, waarbij de sporters buitensporige privileges hebben en soms een dominante rol gaan spelen boven andere scholieren.¹⁹

5.5– Resumé

Het Amerikaanse sportmodel is in de VS gebruikt om jongeren op school te houden. In vergelijking met Nederland komen er in de VS ook veel meer gebruiken bij kijken. Bij de argumenten voor het aanbieden van sport op school, hebben we de argumenten van zowel de auteur Coakley als Coatsworth & Conroy kunnen zien. Hoewel Coakley meer naar

¹⁸ Coatsworth, J.D. & Conroy, D.E. (2007), p.59-61

¹⁹ Coakley, J. (2007), p.485

het Amerikaanse model kijkt vanuit de samenleving en Coatsworth & Conroy meer vanuit het individu, zijn er toch veel overeenkomsten zoals de sociale vaardigheden en het zelfvertrouwen, meer interesse in school en betere schoolprestaties, meer interesse in deelname sport ook op latere leeftijd, en het verschaffen van sociale contacten. De argumenten tegen het organiseren van een sportprogramma op school hebben voornamelijk betrekking op programma's die gericht zijn op topsport.

Hoofdstuk 6 – Het Amerikaanse sportmodel procesmatig

Het onderzoek van Shaw & Allen uit 2006, naar de dynamiek van een sport ontwikkelingspartnerschap tussen non-profit organisaties, dient als uitgangspunt voor dit hoofdstuk. In 6.1 wordt vanuit de literatuur van Shaw & Allen gekeken naar de dynamiek van een sport ontwikkelingspartnerschap tussen non-profit organisaties. Dit wordt naast de literatuur van Babiak (2008) gezet, die een artikel heeft geschreven over "Criteria of effectiveness in multiple cross-sectoral interorganizational relationships." De elementen, die Shaw & Allen gebruiken om dit ontwikkelingspartnerschap te analyseren, worden daarna aan de hand van andere auteurs verder onder de loep genomen (5.2 en 5.3). Tot slot volgt er een resumé (6.4).

6.1 - De dynamiek van een sport ontwikkelingspartnerschap tussen non-profit organisaties

Volgens Shaw en Allen spelen samenwerkingsverbanden tussen organisaties op het gebied van vrije tijd en sport op z'n minst al 20 jaar een sleutelrol. Deze samenwerkingsverbanden steunen op positieve verwachtingen.²⁰ Uit onderzoek blijkt volgens hen dat deze samenwerking technische ontwikkeling mogelijk maakt, zoals bijvoorbeeld industriële ontwikkeling. Ook de sociale voorzieningen ten opzichte van moeilijk te bereiken doelgroepen kunnen worden ontwikkeld.

Shaw en Allen gebruiken hiervoor ook het volgende citaat van Kanter: "partnerships are initially romantic ... their formation rests on hopes and dreams – what might be possible if certain opportunities are pursued."²¹

Het samenwerkingsverband wordt door hen gedefinieerd als een relatie tussen organisaties die dezelfde doelen delen, streven naar wederzijds voordeel. Zij werken samen, omdat deze doelen niet alleen kunnen worden bereikt.²²

Het samenwerkingsverband tussen de verschillende organisaties, kan ook worden opgevat als een netwerk. Provan & Milward (2001) definiëren het netwerk als "a group of organisations functioning in a coordinated manner to service identified clientele."²³

Samenwerkingsverbanden tussen organisaties kunnen zowel voordelen als nadelen voor de organisaties met zich meebrengen. Bij voordelen kan gedacht worden aan bijvoorbeeld verhoogde toegang tot (benodigde) middelen en betere service naar de cliënten/doelgroep toe. Bij nadelen kan gedacht worden aan bijvoorbeeld verspilling van middelen, de reputatie heeft eronder te lijden en ontevreden cliënten.²⁴

Een veelzeggende uitspraak over het functioneren van de samenwerkingsverbanden komt van Brinkerhoff (2002): "the partnership rhetoric is strong; the practice has been relatively weak."²⁵

Shaw & Allen geven een aantal mogelijke struikelblokken voor deze samenwerkingsverbanden: negatieve geschillen, gelimiteerde of geen strategische richting en gebrekkige coördinatie.²⁶

²⁰ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 204

²¹ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 204

²² Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 204

²³ Babiak, K. M. (2008), p. 3

²⁴ Babiak, K. M. (2008), p. 2

²⁵ Brinkerhoff (2002), p. 228

²⁶ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 204

Frisby (2004) noemt een aantal overeenkomstige en aanvullende potentiële struikelblokken: onvoldoende bestuurlijke structuren en processen, zoals het gebrek aan planning en aan richtlijnen, onduidelijke rollen en rapportagekanalen, moeilijkheden bij het onderhandelen over concurrerende waarden en een gebrek aan supervisie en evaluatie, kunnen de werkelijke kosten van het samenwerken verhogen, terwijl de kansen voor het opbouwen van een wederzijds voordelige verstandhouding op lange termijn slinken.²⁷

Ondanks dat deze samenwerkingsverbanden te maken kunnen krijgen met deze struikelblokken, kan het nog steeds zijn dat het samenwerkingsverband wel doelstellingen weet te bereiken. Zwakheden in het samenwerkingsverband zorgen er echter wel voor dat het volle potentieel niet wordt benut.²⁸

Om een maximaal rendement te halen uit een dergelijk samenwerkingsverband, is het raadzaam om voldoende aandacht te schenken aan de sleutelementen voor zo een samenwerkingsverband.²⁹

Babiak (2008) stelt dat de adequate selectie van partners, ijverige planning en het competent managen van de relaties, essentieel zijn om de productieve interactie op lange termijn tussen de organisaties in stand te kunnen houden.³⁰

Shaw & Allen maken hierin een tweedeling tussen structuur van het management en het proces van het management.

Bij de structuur van het management horen formele communicatie en de intensiteit van het management van het samenwerkingsverband. Bij het proces van het management horen informele communicatie, vertrouwen, conflicten en concurrerende agenda's.³¹

Het eerste sleutelement van de structuur van het management is formele communicatie.

Onder formele communicatie worden de onderhandelde contracten, memoranda van afspraken en soortgelijk bindende afspraken bedoeld.³²

Formele communicatie is een belangrijk element voor het succes van het samenwerkingsverband. Formele communicatie kan zorgen voor gemeenschappelijke begripsvorming op het gebied van de voorwaarden als voor het vastleggen van afspraken en beslissingen. Shaw en Allen gebruiken ook een citaat van Huxham en Vangen: "formal communication is central to the delivery of joined up thinking."³³

Zonder deze duidelijke formele communicatie is het niet waarschijnlijk dat het samenwerkingsverband de beoogde doelstellingen gaat behalen.³⁴

De intensiteit van het management is het tweede sleutelement voor de structuur van het management. Hier wordt de betrokkenheid van de deelnemers bedoeld, zowel in het hogere als het lagere management.³⁵ Deze intensiteit kan ook worden begrepen in de termen van Pressman en Wildavsky: de betrokkenheid bij het programma en het gevoel van urgentie. Shaw en Allen stellen dat 'under-management', een te lage intensiteit of een 'hands-off' stijl van management, kan lijden tot het falen van het samenwerkingsverband op lange termijn.³⁶

²⁷ Frisby, e.a. (2004), p. 113

²⁸ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 204

²⁹ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 204

³⁰ Babiak, K. M. (2008), p. 2

³¹ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 207-209

³² Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 208

³³ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 208

³⁴ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 208

³⁵ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 208

³⁶ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 208

Een voorbeeld van een probleem dat hierdoor kunnen ontstaan, is onduidelijkheid wat betreft rolverdeling en focus.³⁷

Aan de andere kant is een te hoge intensiteit ook niet wenselijk, omdat 'over-management' of de dominantie van de ene partij over de andere partijen kan leiden tot frustratie en een gevoel van machteloosheid.³⁸

Het eerste sleutelement van het proces van het management is informele communicatie. Informele communicatie wordt door Shaw en Allen gedefinieerd als "non-binding agreement processes, such as conversations or email communication."³⁹ Informele communicatie is essentieel om (wederzijds) begrip te creëren onder de belanghebbenden.⁴⁰

Het tweede sleutelement is vertrouwen. Vertrouwen is een belangrijke dynamiek in samenwerkingsverbanden waarbij weinig formele structuur aanwezig is. Shaw en Allen citeren meerdere definities van vertrouwen: "a psychological state comprising the intention to accept vulnerability based upon positive expectations of the intentions or behaviour of a partner", "confidence in the other's goodwill" en "the glue that keeps business partners together". Deze definities geven ook gelijk het belang van vertrouwen weer.⁴¹

Het derde sleutelement van het proces van het management, zijn conflicten. Ondanks dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van conflicten, is het toch belangrijk om er wel rekening mee te houden, gezien de aard van de samenwerking: "a multiplicity of agencies, each with it's own history, expectations and professional assumptions".⁴²

Aangezien samenwerkingsverband vaak complex van aard zijn, kunnen conflicten op veel verschillende manieren ontstaan en plaatsvinden.⁴³

Het aandacht schenken aan conflicten en het oplossen van deze conflicten kan een goede invloed hebben op de relatie tussen de samenwerkende partijen. Wanneer de verschillen uitgesproken kunnen worden, kan dit de gemeenschappelijke betekenisvorming bevorderen, de rolverdeling helder maken en de dubbelzinnigheid van taken verminderen.⁴⁴

Door de conflicten uit te spreken worden de partijen zich ook beter bewust van elkaars sterke punten, waar de samenwerking baat bij heeft.⁴⁵

Shaw en Allen stellen dat succesvolle samenwerkingsverbanden conflicten kunnen erkennen, erover discussiëren en oplossen op een open manier. Zij vinden het nog beter wanneer er als het ware een 'format' wordt gecreëerd, waarmee of waarin de conflicten worden benaderd.⁴⁶

Het vierde en laatste sleutelement zijn de concurrerende agenda's. Ondanks dat er gemeenschappelijke doelen zijn, hoeven de benadering en het perspectief niet hetzelfde te zijn. Wanneer er verschillende partijen deel uit maken van een samenwerkingsverband en deze partijen allemaal een eigen doel nastreven, is het niet verassend dat er wat dit betreft spanningen ontstaan.⁴⁷

Verderop in 6.3 wordt hier nog dieper op ingegaan, aan de hand van Pressman en Wildavsky.

³⁷ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 208

³⁸ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 208

³⁹ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

⁴⁰ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

⁴¹ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

⁴² Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

⁴³ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

⁴⁴ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

⁴⁵ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

⁴⁶ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

⁴⁷ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 210

6.2 - Formele communicatie

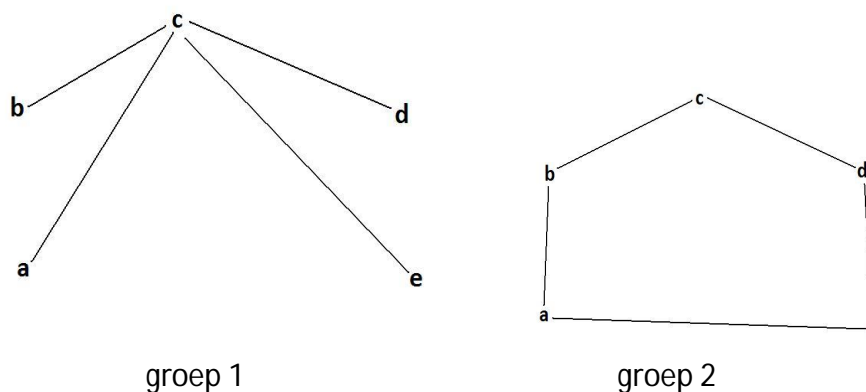
Shaw & Allen geven wel het belang van formele communicatie aan, maar gaan in mindere mate in op hoe het werkt. We gaan dieper op de formele communicatie in, aan de hand van Leavitt en Bahrami. Het belang van communicatie in het algemeen is groot: "The relationships among members of a group – like the one between two people – are limited by the kinds of communication that occur."⁴⁸

Communicatie verloopt via netwerken. Iemand kan ook gebruik maken of onderdeel zijn, van meerdere netwerken. Een netwerk is een structuur, een systeem van verbindingen tussen mensen die onderdeel zijn van een groep of organisatie. In grotere organisaties vind je vaak formele netwerken en vastgestelde communicatiestructuren. In kleinere verbanden zijn de netwerken vaak informeler, vaak (on)bewust vormgegeven door de leider van de groep.⁴⁹

Deze netwerken zijn belangrijk, zowel voor grote als voor kleine groepen, omdat deze de productiviteit, moraal, attitudes en de creativiteit beïnvloeden.⁵⁰

Bijvoorbeeld de onderstaande twee netwerken bij een makkelijke opdracht.

Figuur 6.1

Bij een makkelijke opdracht is het eerste netwerk sneller. De moraal van groep 2 is hoger. Alleen persoon C in groep 1 zal zich waarschijnlijk wel goed voelen over de opdracht. De anderen lopen het risico zich verveeld en buitengesloten te voelen.

In groep 1 is persoon C de leider. In groep 2 kan eigenlijk iedereen wel de leider zijn.

Wanneer de opdracht moeilijker wordt en meer ambigu. Groep 2 weet zich dan sneller aan te passen aan de nieuwe situatie en na een aantal keer proberen lukt het uitvoeren van de opdracht. Groep 1 blijft in de moeilijke en ambigue situatie fouten maken.⁵¹

Binnen groep 1 is er sprake van communicatie met éénrichtingsverkeer. Alle extra en overbodige boodschappen worden hierdoor in grote mate uitgesloten. Groep 2 kan juist door het tweerichtingsverkeer de fouten makkelijker opsporen.⁵²

In de meeste groepen met face-to-face communicatie, lijkt maar één netwerk mogelijk: een netwerk waarbij iedereen direct met iedereen in contact staat. In werkelijkheid pakt het toch vaak anders uit. De één speelt toch vaak een belangrijker rol dan de andere.⁵³

⁴⁸ Leavitt, H.J. & Bahrami, h. (?), p. 208

⁴⁹ Leavitt, H.J. & Bahrami, h. (?), p. 208

⁵⁰ Leavitt, H.J. & Bahrami, h. (?), p. 208

⁵¹ Leavitt, H.J. & Bahrami, h. (?), p. 211

⁵² Leavitt, H.J. & Bahrami, h. (?), p. 212

Wanneer iemand beschikt over meer informatie dan iemand anders, zorgt dat ook voor een ongelijke(re) verdeling wat betreft macht.⁵⁴

6.3 - Intensiteit van het management, perspectieven, vertrouwen, conflicten en concurrerende agenda's

Volgens Pressman en Wildavsky heeft ieder programma van beleidsimplementatie te maken met veranderende actoren, verschillende perspectieven en 'multiple clearances'.⁵⁵

Pressman en Wildavsky stellen dat hoe meer partijen bij een programma betrokken zijn, hoe groter de kans is op uiteenlopende verbondenheid met het programma, verschillende perspectieven en doelstellingen en het gevoel van urgentie.⁵⁶ Verder geven ze aan de beoordeling van het slagen van het programma ook afhangt van welk perspectief wordt gehanteerd.⁵⁷

Het kan zijn dat het vanaf het begin in principe niet de bedoeling is om al deze partijen erbij te betrekken, maar deze betrokkenheid ontstaat later. Voorbeelden hiervan zijn:

- ◆ Noodzaak vanwege hun juridische bevoegdheid
- ◆ Het programma heeft invloed op hun belangen
- ◆ Ze worden erin betrokken omwille het creëren van draagvlak voor het programma⁵⁸

Buiten dat er verschillende perspectieven bij verschillende betrokken partijen kunnen zijn, kunnen er binnen een betrokken partij ook verschillende perspectieven zijn.⁵⁹

Wanneer een programma niet geïmplementeerd wordt, wordt de oorzaak volgens Pressman en Wildavsky vaak eerder bij onenigheid over de doelen dan bij de middelen gelegd. Er wordt volgens hen een scheiding tussen middelen en doelen gemaakt. Deze scheiding vinden zij echter niet terecht, want volgens hen kan het doel van de één het middel van de ander zijn.⁶⁰

Pressman en Wildavsky stellen dat zij juist vinden dat de middelen meer aanleiding geven voor onenigheid. Er kan zelfs onenigheid zijn over de middelen wanneer er geen onenigheid is over de doelen.⁶¹ Hieronder volgen staan mogelijke aanleidingen hiervoor:

1. Directe onverenigbaarheid met andere verplichtingen
2. Geen directe onverenigbaarheid, maar een voorkeur voor andere programma's
3. Gelijktijdige verbintenissen aan andere projecten
4. Afhankelijkheid van anderen waarbij het gevoel van urgentie voor het programma ontbreekt
5. Verschil van mening wat betreft leiderschap en rolverdeling
6. Juridische en procedurele verschillen
7. Instemming gekoppeld aan het ontbreken van macht/invloed

⁵³ Leavitt, H.J. & Bahrami, h. (?), p. 212-213

⁵⁴ Leavitt, H.J. & Bahrami, h. (?), p. 214

⁵⁵ Pressman, J.L., Wildavsky, A. (1973), p.93

⁵⁶ Pressman, J.L., Wildavsky, A. (1973), p.94

⁵⁷ Pressman, J.L., Wildavsky, A. (1973), p.95

⁵⁸ Pressman, J.L., Wildavsky, A. (1973), p.94

⁵⁹ Pressman, J.L., Wildavsky, A. (1973), p.95

⁶⁰ Pressman, J.L., Wildavsky, A. (1973), p.98

⁶¹ Pressman, J.L., Wildavsky, A. (1973), p.99

De eerste heeft vooral betrekking op het hebben van andere perspectieven en doelstellingen, met nadruk op de andere doelstellingen. Men kan het wel eens zijn met de doelstelling(en) van het programma, maar wanneer eigen andere doelstellingen in het gedrang komen wordt het een ander verhaal.

De tweede heeft ook vooral betrekking op het hebben van andere perspectieven en doelstelling(en), met nadruk op andere perspectieven. De doelstelling(en) kan men zich in vinden, maar deze wijze waarop deze te bereiken of wie dit moet uitvoeren, is men het niet mee eens.

De derde heeft vooral betrekking op het gevoel van urgentie, maar ook op de verbondenheid met het programma. Er zijn ook andere prioriteiten voor een partij, die ook de nodige aandacht verdienen of zelfs belangrijker zijn.

De vierde heeft ook vooral betrekking op het gevoel van urgentie. Er moet soms een beroep gedaan worden op partijen vanwege hun expertise of juridische autoriteit. Deze partijen zijn soms niet direct verbonden aan het programma en daardoor kan de urgentie van deze partijen lager zijn.

De vijfde heeft een beetje te maken met alle drie. Er kan een andere opvatting kan bestaan over leiderschap en de rolverdeling. Dit hangt samen met een ander perspectief en doelstelling(en). Dit kan ervoor zorgen dat de verbondenheid met het programma afneemt of dat het gevoel van urgentie afneemt.

De zesde heeft vooral betrekking op de verschillende perspectieven en doelstelling(en). Deze verschillen komen voort uit het rekening moeten houden met andere juridische omstandigheden en andere procedures. Hierdoor kunnen de doelstellingen anders zijn en kunnen de betrokken partijen andere belangen hebben.

De zevende behoort tot de buitencategorie. Deze heeft enigszins te maken met de verbondenheid met het programma. Wanneer een partij het programma volledig steunt, maar het ontbreekt deze partij aan de middelen om een rol van betekenis te spelen, is er een minder centrale rol voor deze partij weggelegd. Dit zorgt ervoor dat deze partij dan minder verbonden is.

6.4 – Resumé

Het kijken naar de dynamiek van een sport ontwikkelingspartnerschap tussen non-profitorganisaties levert een belangrijk inzicht op: de sociale voorzieningen ten opzichte van moeilijk te bereiken doelgroepen kunnen worden ontwikkeld. Er zijn wel een aantal mogelijke struikelblokken voor een dergelijk samenwerkingsverband: negatieve geschillen, gelimiteerde of geen strategische richting, gebrekkige coördinatie, onvoldoende bestuurlijke structuren en processen, zoals het gebrek aan planning en aan richtlijnen, onduidelijke rollen en rapportagekanalen, moeilijkheden bij het onderhandelen over concurrerende waarden en een gebrek aan supervisie en evaluatie, kunnen de werkelijke kosten van het samenwerken verhogen, terwijl de kansen voor het opbouwen van een wederzijds voordelige verstandhouding op lange termijn slinken.

Adequate selectie van partners, ijverige planning en het competent managen van de relaties, de juiste afstemming op het gebied van formele communicatie, de intensiteit van het management, perspectieven, vertrouwen, conflicten en concurrerende agenda's, zijn essentieel om de productieve interactie op lange termijn tussen de organisaties in stand te kunnen houden. Op gepaste wijze omgaan met deze elementen kan ertoe lijden dat de samenwerkingspartners verhoogde toegang tot middelen hebben, de cliënten beter bediend kunnen worden en eventuele andere doelstellingen kunnen worden behaald.

Hoofdstuk 7 – Resultaten SportCollege en de invulling van het Amerikaanse model

Dit hoofdstuk met de resultaten met betrekking tot de deelvraag: *Wat zijn volgens de betrokken partijen de succes- en faalfactoren van het concept van het SportCollege?* In 7.1 komt de inzet van het programma vanuit het perspectief van de verschillende betrokkenen aan bod. Vervolgens in 7.2 het aanbod naar de scholieren toe en de beleving ervan van de scholieren. In 7.3 binding en tot slot 7.4 een resumé.

7.1 – “Inzet is die groepen te binden die in het bestaande aanbod onvoldoende van hun gading vinden en dreigen uit te vallen. Op deze wijze willen we de sociale cohesie en daarmee de leefbaarheid van de wijk en stad verder versterken.”

In het document, ‘visie en aanpak’, van SportConnexion, daterende uit 2008, wordt de volgende visie naar voren gebracht: “Inzet is die groepen te binden die in het bestaande aanbod onvoldoende van hun gading vinden en dreigen uit te vallen, namelijk vmbo-jongeren, allochtone meisjes/vrouwen en werknemers. Op deze wijze willen we de sociale cohesie en daarmee de leefbaarheid van de wijk en stad verder versterken.”⁶²

In deze visie wordt sport ingezet als middel om de sociale cohesie en de leefbaarheid van wijk en stad te versterken.

De begeleider van de proeftuin vanuit het NOC*NSF wil dat door SportConnexion gezorgd wordt voor “vernieuwend sportaanbod of een nieuwe manier van aanbieden, waarmee (nieuwe) sporters worden geworven/gebonden/behouden”⁶³. Dit vanuit de drie pijlers van het NOC*NSF: sport moet een belangrijke positie hebben binnen de maatschappij, de sportagenda gepaard met de Olympische ambitie en sportinnovatie.⁶⁴

De penningmeester van het bestuur van SportConnexion, afgevaardigde van één van de vier sportverenigingen en tevens betrokken geweest bij het aanvragen van de proeftuin, legt uit wat volgens hem het idee is achter SportConnexion: “Sport. Innovatief, zoals bijvoorbeeld schoolschaatsen voor allochtone kinderen. Het panna-voetbal integreren in de vereniging. Worstelen voor de weerbaarheid en Ladyfit. We wilden intensiever sporten, maar ook intensiever de locaties gebruiken.”⁶⁵

Ook hier gaat het weer om drie pijlers:

- ◆ Nieuwe samenwerking verenigingen
- ◆ Langs drie verschillende lijnen
- ◆ Ontwikkelen en doorontwikkelen locatie Welgelegen⁶⁶

En dit dan ook weer op drie verschillende manieren:

- ◆ Eigen aanbod
- ◆ Gecombineerd aanbod
- ◆ Combinatie onderwijs⁶⁷

⁶² Visie en aanpak SportConnexion (2008), p. 2

⁶³ Interview begeleider proeftuin NOC*NSF

⁶⁴ Interview begeleider proeftuin NOC*NSF

⁶⁵ Interview penningmeester bestuur SportConnexion

⁶⁶ Interview penningmeester bestuur SportConnexion

⁶⁷ Interview penningmeester bestuur SportConnexion

Tot slot de beleidsadviseur sport van de Gemeente Utrecht, over de drijfveren achter de proeftuin: "Het was een mooie impuls voor vernieuwend sportaanbod en nieuwe vormen van samenwerking. Voor de wijk is het ook belangrijk, want er zijn weinig verschillende sportverenigingen en er is ook geen echte verenigingscultuur. Het is leuk, gezond en zorgt voor sociale contacten."⁶⁸

7.2 – "Ik vind het gewoon leuk om gewoon zo op school te doen."

De scholieren doen 4 uur per week aan sport op school. Dit is verdeeld in 2 Globe uren en 2 normale uren die op te vatten zijn als uren lichamelijke opvoeding of gym. Althans zo is het verdeeld, maar de scholieren zien niet altijd het verschil: "Ik vind de Globe uren hier op school leuk, maar vind ze niet leuker dan gewoon gym."⁶⁹

De scholieren vinden sporturen op school leuk, maar niet iedereen vindt alle onderdelen even leuk: "Veel vind ik wel leuk, maar niet alles hoor. We gingen bijvoorbeeld ook touwtje springen, dat is een beetje voor meisjes. Honkbal vond ik wel heel leuk. In het begin nog niet zo, maar na een paar keer steeds leuker. Hoe meer je erover weet hoe leuker."⁷⁰

Hieruit blijkt ook dat de scholieren sommige (voor hen onbekendere) sporten, leuker gaan vinden naarmate ze het vaker beoefenen.

De scholieren zijn op zichzelf op zich wel redelijk sportief, maar de koppeling naar de sportvereniging is nog steeds niet snel gemaakt. Op de vraag aan één van de scholieren of deze de stap naar de sportvereniging gaat maken, kwam het volgende antwoord: "Weet ik niet. Vind het ook leuk om gewoon zo op school te doen. Ik zou wel meedoen aan zoiets van schoolvoetbal. Voor mij is de sportclub een beetje hetzelfde als sport op school."⁷¹

Dat het leuker worden niet gelijk betekent dat de scholieren zich gaan aanmelden voor een (andere) sportvereniging, blijkt uit het volgende antwoord: "Nou, ik zou niet ineens een andere sport gaan doen. Ik heb wel sporten gedaan, die ik anders niet zou hebben gedaan. Over deze sporten ben ik enthousiaster geworden."⁷²

Het verschil tussen sport op school en bij een sportvereniging is voor de scholieren lang niet altijd even duidelijk. Ook kleven er volgens sommigen van hen nadelen aan het sporten bij een sportvereniging, die vooral te maken hebben met de verplichtingen die hierbij komen kijken: "Ik zat bij een voetbalvereniging. Vond ik wel leuk, maar je kan het allemaal niet zelf bepalen. Dat vond ik minder."⁷³

Sommigen hebben zelfs de extra aandacht voor sport op school meegenomen in de keuze voor de school: "Het was voor mij wel een belangrijke reden om voor deze school te kiezen, omdat ik later misschien iets met sport wil gaan doen. Ik vind sporten leuk, dus ik vind het ook leuk als ik dit op school vaker kan doen."⁷⁴

De scholieren geven aan dat ze dingen leren van het sporten op school. Zoals we net al hebben kunnen zien leren ze meer over (voor hen nieuwe) sporten. Buiten dat ze dingen leren over het sporten zelf, leren ze ook samenwerken en samen dingen doen, luisteren, goed opletten en krijgen er zelfvertrouwen van.⁷⁵ Ze leren dus ook dingen op het sociale vlak.

⁶⁸ Interview beleidsadviseur sport Gemeente Utrecht

⁶⁹ Interview leerling klas 1C1d

⁷⁰ Interview leerling klas 1C1b

⁷¹ Interview leerling klas 1C1c

⁷² Interview leerling klas 1C1a

⁷³ Interview leerling klas 1C1b

⁷⁴ Interview leerling klas 1C1a

⁷⁵ Interview leerlingen klas 1C1

De geleerde lessen (van situaties uit de sport) worden ook vertaald naar zaken, die niet direct iets met sport te maken hebben. Een situatie uit de sport dient dan als voorbeeld voor een andere situatie: "Ik moest dit jaar goede cijfers halen op school aan het einde van het jaar, want het ging niet zo goed. Toen moest ik denken aan tafeltennis. Soms sta je dan ook achter, maar dan moet je niet opgeven. Als je gewoon goed je best blijft doen win je soms zelfs nog. Daar moest ik wel eens aan denken. Dat herkende ik wel een beetje. Dat heeft me wel een beetje geholpen om betere cijfers te gaan halen op school. Doorzetten moest ik."⁷⁶

7.3 – "De vmbo-jongeren willen we via SportCollege blijvend binden aan de verenigingen."

De kinderen geven aan dat ze naar school gaan leuker vinden door het sportaanbod. Dit is enigszins in tegenspraak met de feitelijke situatie. Docenten geven namelijk aan dat er tijdens de sporturen ook wordt gespibeld.⁷⁷ Mogelijk geven de kinderen sociaal wenselijke antwoorden. Een andere mogelijkheid is dat ze anders nog meer zouden spijbelen. Verder spreken ze ook de verwachting uit dat ze later in hun leven zullen blijven sporten.⁷⁸ Over SportCollege als bindmiddel wordt door SportConnexion het volgende gezegd: "De vmbo-jongeren willen we via SportCollege blijvend binden aan de verenigingen. Deskundigheidsbevordering van het verenigingskader, het bevorderen van (ouder)participatie en gerichte aandacht voor waarden en normen binnen de verenigingen vormen daarnaast belangrijke pijlers binnen het SportConnexion concept. Ontmoeting, samenwerking, respect en verantwoordelijkheid zijn daarbij sleutelwoorden. De verenigingen ontwikkelen zich als een tweede huis voor de huidige en nieuwe leden."⁷⁹

7.4 - Resumé

Wat betreft de perspectieven zijn er zowel verschillen als overeenkomsten. De scholieren vinden het programma over het algemeen leuk en leerzaam, maar de stap naar de vereniging lijkt een grote.

⁷⁶ Interview leerling klas 1C1a

⁷⁷ Interview directeur Globe College

⁷⁸ Interview leerlingen klas 1C1

⁷⁹ Visie en aanpak SportConnexion (2008), p. 2-3

Hoofdstuk 8 – Resultaten SportCollege procesmatig

Dit hoofdstuk met de resultaten met betrekking tot de deelvraag: *Wat zijn volgens de betrokken partijen de succes- en faalfactoren van het proces rondom het SportCollege?*

In 8.1 komt de formele communicatie aan bod, in 8.2 de betrokkenheid, de informele communicatie in 8.3, vertrouwen in 8.4, concurrerende agenda's in 8.5, de beleving van de (kader)leden en ouders van de sportverenigingen in 8.6 en tot slot een resumé in 8.7.

8.1 – “Niemand voelt zich echt verbonden met SportConnexion. Als de programmamanager wegvalt, voelen mensen zich misschien minder verbonden met het SportCollege.”

SportConnexion bestaat uit een samenwerkingsverband van vier verschillende sportverenigingen (Domstad Dodgers, Zwaluwen-Utrecht 1911, de Halter en Ladyfit). Deze vier verenigingen hebben allen een afgevaardigde in het bestuur van SportConnexion. De programmamanager en de combinatiefunctionaris nemen het uitvoerende deel voor hun rekening. Verder zijn vanuit de sportverenigingen de verenigingsmanagers betrokken bij het SportCollege, ook op het uitvoerende vlak. Verder zijn er nog het Globe College als klant en/of als partner: “We zien onszelf niet echt als klant, meer als partner.”⁸⁰, de Gemeente Utrecht in “de regierol”⁸¹ en het NOC*NSF (monitoren en faciliteren van de proeftuin). In principe zou het zo moeten zijn dat door het bestuur, tijdens vergaderingen, de lijnen van SportConnexion en SportCollege uitgezet worden. Over het bestuur van SportConnexion wordt door één van de verenigingsmanagers het volgende gezegd: “Het bestuur van SportConnexion zijn hele goede mensen met weinig tijd. Voor het operationele niveau betekent het werken vanuit een bestuurlijke opdracht. Vaak komt het hier niet van en moeten we zelf met dingen komen. De afstanden zijn op zich wel klein.”⁸²

Het lijkt dus alsof de formele communicatie rondom het bestuur niet altijd datgene brengt, wat mensen ervan verwachten. De belangrijkste reden lijkt tijd te zijn. Het ontbreekt aan een duidelijke bestuurlijke opdracht.

De programmamanager is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. De programmamanager neemt een prominente plaats in binnen het functioneren van SportConnexion: “Niemand voelt zich echt verbonden met SportConnexion. Als de programmamanager wegvalt, voelen mensen zich misschien minder verbonden met het SportCollege.”⁸³

De prominente rol van de programmamanager heeft te maken met het opvullen van een stuk leegte: “Het mist een beetje een vaste structuur, vaste kaders, vast gezicht en een vaste cultuur van de organisatie. Het is nu rennen en vliegen achter de realiteit aan. Er mist veel duidelijkheid en het is veelal los-vast. We missen ook enigszins een agenda en andere vastigheden. Verder zijn er veel goede mensen bij betrokken met te weinig tijd en er is te weinig tijd om te reflecteren.”⁸⁴

Voor de programmamanager zijn ook formele momenten vastgelegd om de zaken met de begeleider van de proeftuin door te spreken: “Dat bestaat uit een formeel en een informeel deel. Formeel vindt er twee keer per jaar monitoring plaats. Ook de financiën worden gecontroleerd door middel van de jaarafrekening en controle op de begroting.

⁸⁰ Interview directeur Globe College

⁸¹ Interview beleidsadviseur sport Gemeente Utrecht

⁸² Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

⁸³ Interview beleidsadviseur sport Gemeente Utrecht

⁸⁴ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

Informeel kan dit ook plaatsvinden. Wanneer één van de twee partijen (wij of SportConnexion) iets signaleert, gaan we even bij elkaar zitten. SportCollege heeft in principe het minste contact nodig, want dat loopt het beste.⁸⁵ Hier moet wel bij verteld worden dat SportConnexion in dit geval opgevat kan worden als de programmamanager. Hoewel er hier wordt gesproken van informeel, is de mogelijkheid wel formeel vastgesteld. Verder is er nog de combinatiefunctionaris. Deze positie was er nog niet gelijk in het begin, maar is pas later in het leven geroepen. De combinatiefunctionaris heeft als rol om SportConnexion (dus ook de vier sportverenigingen) te verbinden met de school (het Globe College). De verenigingsmanagers en de school zijn blij met de aanwezigheid van de combinatiefunctionaris: "We zijn wel heel blij met de combinatiefunctionaris, daardoor hebben we het veel rustiger."⁸⁶ Verder geeft de school aan dat het contact met de combinatiefunctionaris goed loopt: "Onze docent LO heeft goed contact met de combinatiefunctionaris. De samenwerking loopt goed."⁸⁷ Voor de sportverenigingen vervullen de verenigingsmanagers een belangrijke rol. In één van de gevallen wordt er zelfs gesteld, dat wanneer de verenigingsmanager wegvalt, de samenwerking ook ophoudt: "Bij het wegvallen van de verenigingsmanager houdt de samenwerking ook op."⁸⁸

8.2 – "Het bestuur van SportConnexion zijn hele goede mensen met weinig tijd."

De betrokkenheid met het programma verschilt nogal binnen SportConnexion. Hetzelfde geldt voor wanneer SportCollege geslaagd is.

Over het bestuur van SportConnexion werd al door één van de verenigingsmanagers gezegd dat het goede mensen waren, met weinig tijd. De penningmeester van het bestuur van SportConnexion zei over het slagen van het programma het volgende: "Als we de methodiek kunnen onderbrengen bij de samenwerkingspartners Nieuw-Welgelegen. Dit geldt voor de scholen, sportverenigingen en de welzijnsorganisaties. Als we daarin slagen hebben we als proeftuin iets unieks gedaan. Zeer succesvol."⁸⁹

De doelstelling van de programmamanager en de combinatiefunctionaris zijn we al tegengekomen: "Inzet is die groepen te binden die in het bestaande aanbod onvoldoende van hun gading vinden en dreigen uit te vallen, namelijk vmbo-jongeren, allochtone meisjes/vrouwen en werknemers. Op deze wijze willen we de sociale cohesie en daarmee de leefbaarheid van de wijk en stad verder versterken."⁹⁰

Beiden zijn wel erg betrokken bij het programma. We hebben kunnen zien dat zij als het ware de leegte vullen, die ontstaat door het tijdgebrek bij het bestuur. Ook hebben we kunnen zien, dat zij wat betreft de communicatie een centrale rol spelen.

De betrokkenheid van de verenigingsmanagers is verschillend. De één is meer betrokken dan de ander. Ook hier lijkt tijd weer het belangrijkste struikelblok, maar het stellen van prioriteiten speelt ook een belangrijke rol: "De aanstelling van de verenigingsmanager en dat we deze kunnen behouden. Er wordt op dit moment teveel gevraagd van de vrijwilligers binnen de vereniging."

⁸⁵ Interview begeleider proeftuin NOC*NSF

⁸⁶ Interview verenigingsmanager Ladyfit

⁸⁷ Interview directeur Globe College

⁸⁸ Interview verenigingsmanager Ladyfit

⁸⁹ Interview penningmeester bestuur SportConnexion

⁹⁰ Visie en aanpak SportConnexion (2008), p. 2

Wanneer je aan zoiets begint moet je zeker kunnen zijn van een bepaalde continuïteit. We doen wel aan samenwerking, maar we zijn er niet zo op gericht. Wel werken we samen met Zwaluwen-Utrecht voor het voetbal en met de Domstad Dodgers voor het softbal.⁹¹ De Gemeente Utrecht, het NOC*NSF en het Globe College spelen natuurlijk ook een rol, maar vergeleken met de rest meer op de achtergrond.

8.3 – “Zo was er bijvoorbeeld geen enkel bestuurslid op de sport- en speldag.”

Vanwege het soms ontbreken van formele communicatie, vindt er veel informele communicatie plaats binnen SportConnexion wat betreft SportCollege. Mensen komen bij elkaar om de gang van zaken te bespreken en zeggen elkaar hier ook voor te benaderen. Het ontbreken van duidelijke lijnen vanuit het bestuur van SportConnexion werkt dit in de hand: “Voor het operationele niveau betekent het werken vanuit een bestuurlijke opdracht. Vaak komt het hier niet van en moeten we zelf met dingen komen. De afstanden zijn op zich wel klein.”⁹² Er wordt dus wel gesproken over kleine afstanden tussen het bestuur en de rest. De programmamanager heeft de mogelijkheid om naar eigen inzicht de begeleider van de proeftuin namens het NOC*NSF te benaderen en omgekeerd. De programmamanager en de combinatiefunctionaris zijn toegankelijk: “Onze docent LO heeft goed contact met de combinatiefunctionaris. De samenwerking loopt goed. De programmamanager vormt een communicatiepartner. De samenwerking tussen de verschillende partijen loopt goed. We zijn tevreden over het aanbod en ook over het ontstane netwerk van de partners.”⁹³

De programmamanager en de combinatiefunctionaris fungeren als een soort van spin in het web van SportConnexion: “Als de programmamanager wegvalt, voelen mensen zich misschien minder verbonden met het SportCollege.”⁹⁴

De verenigingsmanager worden door sommigen als absolute voorwaarde gezien voor het voortbestaan van de samenwerking: “Bij het wegvallen van de verenigingsmanager houdt de samenwerking ook op.”⁹⁵ De verenigingsmanagers zijn namens de sportverenigingen betrokken bij het operationele vlak van SportCollege. De betrokkenheid verschilt wel per vereniging, zoals we bovenstaand al hebben kunnen zien. De verenigingsmanagers hebben hierover ook onderling overleg: “Er is trouwens wel overleg tussen de vier verenigingen over nieuwe ideeën of aanpassingen aan de doelgroep die moeten worden gemaakt. Maar dat is meer op operationeel niveau, want wij zitten in het werkveld en hebben hierover dus veel contact.”⁹⁶

Veel informele communicatie vindt plaats op tijdens etentjes, sportdagen en dergelijke. Bijvoorbeeld aan het begin en einde van een schooljaar vindt een etentje plaats voor alle mensen, die bij het SportCollege betrokken zijn geweest. Iedereen loopt of zit bij deze momenten bij elkaar en door elkaar heen en praat met elkaar. Door één van de betrokkenen werd al gemeld dat de afstanden op zich klein zijn. Het ontbreken van personen op dergelijke momenten valt mensen soms wel op: “Zo was er bijvoorbeeld geen enkel bestuurslid op de sport- en speldag.”⁹⁷

⁹¹ Interview verenigingsmanager Ladyfit

⁹² Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

⁹³ Interview directeur Globe College

⁹⁴ Interview beleidsadviseur sport Gemeente Utrecht

⁹⁵ Interview verenigingsmanager Ladyfit

⁹⁶ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

⁹⁷ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

8.4 – “Het was bijvoorbeeld raar dat Ladyfit een samenwerkingsverband aanging met voetbalclub KDS, terwijl wij met hen binnen SportConnexion zitten.”

Over het algemeen is het vertrouwen onderling bij de betrokkenen bij SportCollege aanwezig. Over het bestuur van SportConnexion werd gezegd dat het goede mensen zijn met weinig tijd. Het vertrouwen is aanwezig, maar de invulling van de rol hadden sommigen liever anders gezien: “Ik had al gezegd dat het goede mensen zijn met weinig tijd. Het bestuur zou er eigenlijk kort op moeten zitten. Zo was er bijvoorbeeld geen enkel bestuurslid op de sport- en speldag. Om zoiets structureel van de grond te krijgen, moet je dat wel hebben. Een hands-on mentaliteit, niet op afstand.”⁹⁸

Tussen twee van de vier sportverenigingen loopt het ook niet altijd vlekkeloos: “Ik heb het idee dat het op bestuurlijk niveau goed gaat, maar voor de rest is het wel een beetje zo dat Zwaluwen en Ladyfit een eigen eiland vormen. Het was bijvoorbeeld raar dat Ladyfit een samenwerkingsverband aanging met voetbalclub KDS, terwijl wij met hen binnen SportConnexion zitten.”⁹⁹

Vanuit het bestuur werd dit ook waargenomen: “De samenwerking tussen Zwaluwen en Ladyfit gaat niet lekker. Er was wat onenigheid over meisjesvoetbal met hoofddoek. Daarna is Ladyfit gaan samenwerken met KDS. De Halter gaat goed. Die hebben onlangs ook het grootste jeugdtoernooi van Europa georganiseerd. Die zijn ook redelijk vitaal in het organiseren van hun eigen sport.

Op zich is de selectie van de verenigingen complementair. Ze zitten dus niet in elkaars vaarwater.”¹⁰⁰ Het is wel belangrijk te vermelden dat de bestuursleden ook allemaal aan een sportvereniging verbonden zijn.

8.5 – “Onze prioriteit lag ook meer bij de verhuizing naar Nieuw-Welgelegen.”

Voor het bestaan van concurrerende agenda's moeten we vooral kijken naar de 'eigen' agenda's van de sportverenigingen. Het lijkt ook logisch dat een sportvereniging alleen meedoet, wanneer ze er voor henzelf voordelen zien (economisch argument). Een deel hiervan is al gedekt door het algemeen belang van SportConnexion, maar er zijn ook nog 'eigen' beweegredenen. Het gaat in dit geval om de vraag wat de proeftuin betekent voor de eigen vereniging.

Zo is er de financiële reden: “Een kans voor onze vereniging. We hebben eerder al moeten fuseren vanwege geldproblemen. Voor de rest is de proeftuin ook adaptief. We zijn als Zwaluwen-Utrecht zeer bewust van onze positie binnen de wijk en de stad. Op deze manier hopen we ook invloed uit te kunnen oefenen op de gebiedsontwikkeling. Verder willen we op een andere manier met sport bezig zijn en innovatief met sport zijn.”¹⁰¹

Ook een nieuwe locatie vormt een reden: “Op zich zijn we ook minder betrokken bij het vmbo dan de anderen denk ik. Dat komt natuurlijk ook omdat maar de helft voor ons interessant is. We hoeven er door de combinatiefunctionaris ook minder uren in te stoppen. Onze prioriteit lag ook meer bij de verhuizing naar Nieuw-Welgelegen.”¹⁰²

⁹⁸ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

⁹⁹ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

¹⁰⁰ Interview penningmeester bestuur SportConnexion

¹⁰¹ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

¹⁰² Interview verenigingsmanager Ladyfit

8.6 – “Het wordt meer ervaren als een tijdelijk iets. Het wordt eigenlijk meer als een zak met geld gezien.”

De leden, de vrijwilligers en de kaderleden binnen de verenigingen kijken anders aan tegen SportConnexion en SportCollege dan de directe betrokkenen. Terwijl gezien de inzet van het programma, het de bedoeling is om een structurele samenwerking in werking te stellen en het in de toekomst dus ook gevolgen voor hen zou kunnen hebben.

Een van de verenigingsmanagers zegt het volgende over het doordringen van het concept SportConnexion binnen de eigen vereniging: “Nee, het wordt meer ervaren als een tijdelijk iets. Het wordt eigenlijk meer als een zak met geld gezien. Bij hockey wordt het ook aangegrepen als een kans. Die mensen begrijpen de mogelijkheden van SportConnexion wel. Het kader zou het wel moeten weten. Het sijpelt alleen langzaam door. Een deel van het kader komt bijvoorbeeld alleen op zaterdag. Het zou wel bij veel mensen tot de verbeelding moeten spreken. SportConnexion zou een merk moeten/kunnen zijn.”¹⁰³

Ook bij een van de andere samenwerkingspartners leeft dit gevoel. Deze vereniging is echter wel kleiner, maar dit lijkt niet veel uit te maken: “Wij, een paar vrijwilligers en een paar docenten weten ervan. De rest vindt het niet belangrijk genoeg. Daarvoor ligt de prioriteit ergens anders.”¹⁰⁴

In principe zijn de leden, vrijwilligers en kaderleden er dus niet echt bij betrokken en weten er soms zelfs niet eens iets vanaf. De activiteiten (de lessen, Globe uren en naschoolse activiteiten) van SportCollege vinden vooral plaats van maandag tot en met vrijdag. Veel leden, vrijwilligers en kaderleden zijn voornamelijk in het weekend op de sportvereniging aanwezig. De vrijwilligers en de kaderleden zijn in zeer beperkte mate op de hoogte en dan eigenlijk alleen van het voor hen relevante deel: “Voor mij persoonlijk niet zoveel. Ik vind het wel goed dat we mede daardoor een verenigingsmanager hebben en zo zijn er nog een paar van die dingen. Denk dat de hockeyafdeling ook een goed voorbeeld is.”¹⁰⁵

Het grotere perspectief zien ze niet, op een enkeling na, maar dat heeft dan een andere reden: “Ja ik wel, maar ik denk wel dat ik één van de weinigen ben. Bij mij komt het ook dat veel betrokken bij SportConnexion in mijn persoonlijke netwerk zitten. Ik zit ook in een zaalvoetbalteam bij een aantal direct betrokkenen.”¹⁰⁶

Voor de betekenis voor hen geldt eigenlijk hetzelfde: “Het betekent wel iets, maar niet zoveel. Ik ben vooral bezig met Ladyfit. Heel soms komt er iets dat te maken heeft met SportConnexion. Maar meestal niet.”¹⁰⁷

De leden van de verenigingen weten nog net van het bestaan van SportConnexion, maar daar houdt het wel mee op. Als ze het al kennen, weten ze niet wat het is of inhoudt: “Ja dat staat soms onderop het briefpapier.”¹⁰⁸

8.7 – Resumé

Wat betreft formele communicatie ontbreekt het aan een duidelijke bestuurlijke opdracht en vaste structuren. Vaak veroorzaakt door tijdgebrek. Tijdgebrek heeft ook duidelijke invloed op de betrokkenheid. Een deel hiervan wordt opgevangen doordat de afstanden

¹⁰³ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

¹⁰⁴ Interview verenigingsmanager Ladyfit

¹⁰⁵ Interview vrijwilliger/kaderlid/ouder Zwaluwen-Utrecht 1911

¹⁰⁶ Interview vrijwilliger/kaderlid/ouder Zwaluwen-Utrecht 1911

¹⁰⁷ Interview vrijwilliger/kaderlid/ouder Ladyfit

¹⁰⁸ Interview lid van één van de sportverenigingen

klein zijn en door middel van informele communicatie. Vertrouwen en 'eigen' agenda's spelen een rol in de onderlinge verstandhoudingen.

Hoofdstuk 9 – Analyse

In dit hoofdstuk vindt de analyse plaats van het SportCollege en wordt het gekoppeld aan de literatuur uit de hoofdstukken 5 en 6.

In 9.1 wordt ingegaan op het idee achter het SportCollege en de vergelijking met het Amerikaanse sportmodel. 9.2 is de analyse van de formele communicatie, 9.3 de intensiteit van het management, 9.4 informele communicatie, 9.5 vertrouwen, conflicten en concurrerende belangen en tot slot 9.6 een resumé.

9.1 - Het idee achter het SportCollege en het bereiken van de doelgroep

Het idee achter het SportCollege vindt zijn oorsprong in de Verenigde Staten.¹⁰⁹ Het Amerikaanse model was erop gebaseerd om te fungeren als bindmiddel voor scholen om jeugdwerkeloosheid tegen te gaan en te zorgen dat de jongeren op straat gingen hangen. Bij SportConnexion zie je hier ook wel iets van terug. Zoals ook één van de verenigingsmanagers wist te benoemen: "Het nieuwe Nieuw-Welgelegen als ontmoetingsplek van de buurt. Je moet de jongeren niet alleen van de straat halen, maar je moet er ook iets mee doen. Je moet ervoor zorgen dat je ze op meerdere gebieden benadert. Je zou in dit geval wel kunnen zeggen dat sport dan als middel dient."¹¹⁰

Symboliek, rituelen en ceremonies kunnen de binding (met school, met elkaar, etc.) versterken. Deze ontbreken bij het SportCollege. In de VS organiseert de school zelf het 'eigen' sportprogramma. Bij SportCollege wordt dit gedaan door SportConnexion. Een belangrijk verschil. Het Globe College ziet zichzelf als partner, maar er zijn ook betrokkenen die het Globe College als klant zien. De nuance ligt ook anders. De inzet van het SportCollege is het binden van scholieren aan de sportverenigingen, met de focus op breedtesport. In de VS ligt de nadruk op het binden aan school, met een focus op topsport.¹¹¹

Een groot aantal van de door Coakley genoemde argumenten voor het aanbieden van sportprogramma's op school zien we ook terug bij SportCollege. Zo gaven de scholieren aan dat ze leerden werken in teamverband, leerden te focussen (ook opletten) en er zelfvertrouwen van krijgen. Ook de interesse in fysieke activiteiten wordt groter zoals we hebben kunnen zien. Dit bleek ook al uit het onderzoek van TNO vmbo in beweging: de scholieren die sporten, hebben ook meer interesse om nog meer te gaan sporten dan anderen.¹¹²

In de 'Visie en Aanpak' van SportConnexion zie je ook dat er wordt geprobeerd om steun voor de scholieren van bijvoorbeeld ouders, alumni en de maatschappelijke omgeving te verwerven. Zo is de inzet om de scholieren ook enthousiast te maken voor kadertaken binnen de sportverenigingen en de Globe scholieren kennis te laten maken met sociale netwerken.¹¹³

De scholieren geven ook aan concrete situaties uit de sport te vertolken naar andere situaties in hun leven.

De argumenten om een sportprogramma op school aan te bieden, zijn dus duidelijk terug te vinden binnen SportCollege. Ook een behoorlijk aantal van de argumenten van Coatsworth & Conroy zien we terug:

- ◆ De scholieren hebben meer zelfvertrouwen

¹⁰⁹ Visie een aanpak SportConnexion 2008, p. 5

¹¹⁰ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

¹¹¹ Stokvis, R. (2009), p. 493-495

¹¹² TNO factsheet vmbo in beweging 2008

¹¹³ Visie een aanpak SportConnexion 2008, p. 5

- ◆ Het programma is ook bedoeld ter bevordering van sociale cohesie
- ◆ Goede schoolprestaties vormen een voorwaarde voor deelname

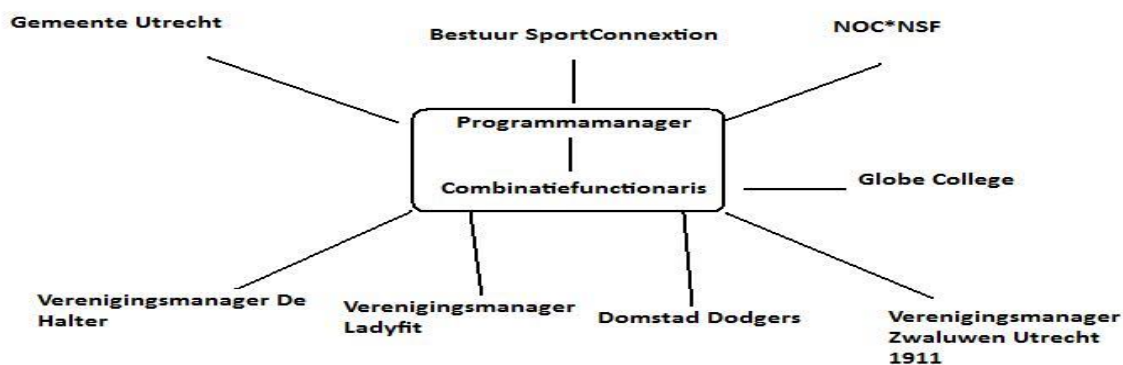
De scholieren zeggen ook minder te spijbelen, wat bij zowel Coakley als Coatsworth & Conroy terugkomt.

De argumenten tegen het aanbieden van sportprogramma's op school, beschreven door Coakley, zijn niet allemaal even toepasbaar op SportCollege. Deze argumenten zijn op de sportprogramma's aangeboden door scholen in de VS gebaseerd. Deze richten zich veel meer op topsport en minder op de breedtesport. In het geval van SportCollege is het precies tegenovergesteld. SportCollege heeft dus ook niet of in veel mindere mate te maken met de nadelen, die aan een sportprogramma gericht op topsport kleven.

9.2 – De formele communicatie bij SportCollege

SportConnexion en dus ook SportCollege begint in principe bij het bestuur ervan. Hierin zit per sportvereniging één afgevaardigde (totaal dus 4) en een onafhankelijke voorzitter. Deze zouden de lijnen moeten bepalen en uit moeten zetten. Vervolgens zou dit bij de programmamanager en de combinatiefunctionaris terecht moeten komen. Deze twee moeten dit dan vervolgens omvormen tot het beleid van het SportCollege. We hebben in 8.1 kunnen zien dat vanuit de programmamanager en de combinatiefunctionaris alles naar de verenigingsmanagers en de school gaat. De verenigingsmanagers zouden alles moeten communiceren naar de 'eigen' vereniging de combinatiefunctionaris onderhoudt het contact met het Globe College. De programmamanager staat verder nog in contact met het NOC*NSF en de Gemeente Utrecht, die een controlerende, bijsturende en regierol vervullen. Wanneer we dit netwerk van formele communicatie weer zouden geven, zou het er als volgt uit zien:

Figuur 9.1 Formele communicatiestructuur SportCollege

Zoals al gesteld in 8.1 en zichtbaar in bovenstaande schematische weergave, fungeren de programmamanager en de combinatiefunctionaris als een 'spin in het web'. De spin, centraal in het web, weet als maker precies over welke draden hij wel en niet kan lopen zonder te blijven kleven, voor de anderen is dit onduidelijk.

Inmiddels ziet het netwerk van formele communicatie eruit als bovenstaand in figuur 9.1. Bij de aanvraag van de proeftuin was dit nog anders. De Gemeente Utrecht speelde op dat moment een prominente rol samen met een aantal externen en mensen van de vier sportverenigingen. De programmamanager was er pas bij de laatste stappen voor het van start gaan van de proeftuin. De combinatiefunctionaris kwam nog later. Een enkeling uit het

huidige bestuur van SportConnexion is betrokken geweest bij de verdere uitwerking van het plan voor de proeftuin. De formele lijnen tussen het bestuur van SportConnexion en bijvoorbeeld de Gemeente Utrecht zijn inmiddels verdwenen en voornamelijk bij de programmamanager terecht gekomen. Ook de lijnen naar de verenigingen zijn verschillend en hangen met name af van de betrokkenheid van de desbetreffende vereniging zelf, hetzelfde geldt eigenlijk ook voor de bestuursleden van SportConnexion. De communicatie tussen het Globe College en de combinatiefunctionaris verloopt naar tevredenheid. Wanneer we Leavitt en Bahrami naast het netwerk van SportConnexion leggen, lijkt het netwerk van SportConnexion het meest op die van groep 1. Met alle bijbehorende voor- en nadelen. Er wordt binnen SportConnexion wel het nodige gecompenseerd met informele communicatie, wat volgens sommige betrokken ook noodzakelijk is door ontbrekende "vastigheden".¹¹⁴ In paragraaf 9.4 wordt hier verder op in gegaan.

9.3 – De intensiteit van het management bij SportCollege

Aan de hand van Pressman en Wildavsky is een schematisch overzicht gemaakt van de intensiteit van het management, de betrokkenheid bij het programma en de perspectieven en doelstelling(en) oftewel de agenda al dan niet concurrerend. Onderstaand is dit schematisch per betrokken partij aangegeven.

Tabel 9.1 Betrokkenheid, perspectieven en doelstelling(en) en gevoel van urgentie/intensiteit van het management per betrokken partij

Deelnemer	Betrokkenheid bij het programma	Perspectieven en doelstelling(en)	Gevoel van urgentie/intensiteit van het management
Bestuur SportConnexion	<ul style="list-style-type: none"> • Verdere uitwerking van het plan voor SportConnexion 	<ul style="list-style-type: none"> • innovatief aanbod/omgang met sport door: eigen aanbod, gecombineerd aanbod en combinatie onderwijs • Nieuwe samenwerking verenigingen • Ontwikkelen en doorontwikkelen locatie Welgelegen 	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoel van urgentie hoog • Intensiteit van het management laag • Goede mensen, weinig tijd • Bestuurlijke opdracht ontbreekt
Programmamanager & Combinatiefunctionaris	<ul style="list-style-type: none"> • Vertolken van de rol van programmamanager & combinatiefunctionaris • 'spin in het web' binnen SportConnexion • Zorgen voor verbondenheid met SportConnexion 	<ul style="list-style-type: none"> • die groepen te binden die in het bestaande aanbod onvoldoende van hun gading vinden en dreigen uit te vallen, namelijk vmbo-jongeren • de sociale cohesie en daarmee de leefbaarheid van de wijk en stad verder versterken 	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoel van urgentie hoog • Intensiteit van het management hoog
Zwaluwen Utrecht 1911	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuw-Welgelegen als ontmoetingsplek voor de buurt • Op operationeel niveau bezig 	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuele oplossing voor de geldproblemen • Invloed uitoefenen op gebiedsontwikkeling • Op een andere manier met sport bezig zijn en innovatief 	<ul style="list-style-type: none"> • SportConnexion is deel van het geheel • Gevoel van urgentie gemiddeld • Intensiteit van het management gemiddeld
Ladyfit	<ul style="list-style-type: none"> • Minder betrokken bij het vmbo dan de anderen (richten zich ook maar op de helft van de doelgroep) 	<ul style="list-style-type: none"> • (Allochtone) dames bereiken en aan het sporten krijgen • Behoud verenigingsmanager • Verhuizing naar locatie Nieuw-Welgelegen 	<ul style="list-style-type: none"> • Andere prioriteiten • Gevoel van urgentie laag • Intensiteit van

¹¹⁴ Verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Prioriteit meer bij verhuizing naar Nieuw-Welgelegen 		het management laag
Gemeente Utrecht	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Initiatiefnemer ♦ Vaststellen criteria sportverenigingen ♦ Samenbrengen 4 sportverenigingen ♦ Regierol 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Het was een mooie impuls voor vernieuwend sportaanbod en nieuwe vormen van samenwerking. ♦ Voor de wijk is het ook belangrijk, want er zijn weinig verschillende sportverenigingen en er is ook geen echte verenigingscultuur. Het is leuk, gezond en zorgt voor sociale contacten." 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Gevoel van urgentie hoog ♦ Intensiteit van het management in begin hoog, later laag
NOC*NSF	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Toewijzing van de proeftuin ♦ Opstellen criteria voor de proeftuinen en selectie toewijzingen proeftuinen ♦ Controlerende en bijsturende rol 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vernieuwend sportaanbod of een nieuwe manier van aanbieden, waarmee (nieuwe) sporters worden geworven/gebonden/behouden. Dit vanuit de drie pijlers van het NOC*NSF: sport moet een belangrijke positie hebben binnen de maatschappij, de sportagenda gepaard met de Olympische ambitie en sportinnovatie 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Gevoel van urgentie gemiddeld ♦ Intensiteit van het management laag, controle en alleen waar nodig

Behalve bij de 4 sportverenigingen, is het gevoel van urgentie hoog. De intensiteit van het management correspondeert daar niet altijd mee. Zo ontbreekt soms de bestuurlijke opdracht vanuit het bestuur bij de verenigingsmanagers. Bij de twee centrale spelers (programmamanager en combinatiefunctionaris) zijn zowel het gevoel van urgentie als de intensiteit van het management hoog. Bij de sportverenigingen is dit verschillend. Shaw en Allen noemen onduidelijkheid wat betreft rol en focus een als voorbeeld van een probleem wat hierdoor kan ontstaan. Nu is hier bij de verenigingsmanagers soms sprake van. De oorzaak hiervan ligt deels bij de lage intensiteit van het management van het bestuur van SportConnexion en misschien ook wel deels bij het formele netwerk van communicatie. Ook is het zo dat de ene deelnemende sportvereniging dominantier is dan de andere.

9.4 – Informele communicatie bij SportCollege

Een groot deel van de ontstane leegtes door het netwerk van formele communicatie en een zo nu en dan te lage intensiteit van het management, worden voor een deel opgevuld door de informele communicatie. Bij etentjes, informeel overleg, tussendoor of op sportdagen. Iedereen weet de programmamanager en de combinatiefunctionaris te vinden. Ook de verenigingsmanagers onderling weten elkaar te vinden, met uitzondering van situaties waarin conflicterende belangen of frustratie wat betreft dominantie een rol spelen.

9.5 – Vertrouwen, conflicten en concurrerende belangen bij SportCollege

Op bestuurlijk niveau is er vertrouwen in elkaar, maar bij de verenigingen onderling is dit niet altijd het geval: "Ik heb het idee dat het op bestuurlijk niveau goed gaat, maar voor de rest is het wel een beetje zo dat Zwaluwen en Ladyfit een eigen eiland vormen."¹¹⁵

Ladyfit is een samenwerkingsverband aangegaan met een voetbalvereniging van buiten SportConnexion, omdat er de nodige discussie was over het voetballen met een hoofddoek op. Daar waar Ladyfit gericht is op de allochtone meisjes/vrouwen en deze doelgroep zo goed mogelijk wil bedienen, wilde Zwaluwen-Utrecht hier niet of niet genoeg in tegemoet

¹¹⁵ Interview verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911

komen: "De samenwerking tussen Zwaluwen en Ladyfit gaat niet lekker. Er was wat onenigheid over meisjesvoetbal met hoofddoek. Daarna is Ladyfit gaan samenwerken met KDS."¹¹⁶

Het onderlinge vertrouwen heeft hier onder te lijden gehad, want ondanks dat dit voorbeeld op dit moment al lang niet meer speelt, hebben de betrokkenen het er nog steeds over.

Shaw en Allen spraken over: "a multiplicity of agencies, each with it's own history, expectations and professional assumptions".¹¹⁷ In dit voorbeeld zie je dat dus ook terug. Of het nu voortkwam vanuit de directe onverenigbaarheid met andere verplichtingen, waar Pressman en Wildavsky over spraken, of dat het voortkwam uit de voorkeur voor een ander programma, het heeft er in ieder geval toe geleid dat er sprake was van een verbintenis aan een andere partij. Dit ging natuurlijk te koste van "confidence in the other's goodwill".¹¹⁸

Of het nu om de doelen of om de middelen gaat, beide verenigingen zijn met een ander idee en andere belangen het samenwerkingsverband van SportConnexion ingegaan. Voor Ladyfit was de verhuizing naar Nieuw-Welgelegen de belangrijkste reden. Bovendien bedienen zij ook maar de helft van de doelgroep, de meisjes/vrouwen.

Zwaluwen-Utrecht lijkt meer voor de maatschappelijke doelstelling te gaan van de sportvereniging in wisselwerking met de omgeving/buurt.

In ieder geval zien beiden SportConnexion niet als doel, maar als middel. De één voor betere faciliteiten, de ander misschien ook wel, maar zien het ook als deel van het geheel.

9.6 – Resumé

Een belangrijk verschil met de VS is het ontbreken van de symboliek, rituelen en ceremonies. Een aantal van de uit de literatuur naar voren gekomen argumenten voor het aanbieden van een sportprogramma op school, zijn ook zichtbaar bij het SportCollege. De tegenargumenten zijn minder of niet van toepassing, omdat de focus van SportCollege ligt op breedtesport en niet op topsport.

De formele communicatiestructuur van SportCollege laat zich goed vangen in de metafoer van de 'spin in het web'. De intensiteit van het management correspondeert niet altijd even goed met het gevoel van urgentie. Tijd lijkt de belangrijkste oorzaak. De leegtes die ontstaan door de formele communicatie en de intensiteit van het management, worden voor een deel opgevangen door de informele communicatie. Vertrouwen, conflicten en concurrerende belangen spelen een rol binnen SportCollege.

Hoofdstuk 10 – Conclusie

¹¹⁶ Interview penningmeester bestuur SportConnexion

¹¹⁷ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

¹¹⁸ Shaw, S. & Allen, J. B. (2006), p. 209

Er is in de vorige hoofdstukken al toegewerkt naar de beantwoording van de hoofdvraag en de deelvragen van het onderzoek. De volledige antwoorden zijn terug te vinden in hoofdstuk 9. In deze conclusie is gebruik gemaakt van dezelfde scheiding als in de rest van het onderzoek.

Wat zijn volgens de betrokken partijen de succes- en faalfactoren van het concept van het SportCollege?

In de Verenigde Staten moesten de sportprogramma's op de Amerikaanse highschools dienen om jongeren zo lang mogelijk op school te houden om te voorkomen dat ze werkeloos op straat gingen zwerven en op die manier een probleem voor de samenleving zouden worden. Het organiseren van een sportprogramma was één van de manieren om deze jongeren op school te houden. Dit heeft de basis gelegd voor het SportCollege van SportConnexion, want ook dit is (gedeeltelijk) de inzet van SportCollege: "Je moet de jongeren niet alleen van straat halen, maar je moet er ook iets mee doen."

Daarnaast gaat het ook om het aanspreken van doelgroepen, die binnen het bestaande aanbod onvoldoende worden aangesproken. Uit het onderzoek van TNO blijkt echter, dat met name de groep die voldoende wordt aangesproken, positief reageert. Het gaat hier om jongeren, die of al lid zijn van een sportvereniging, maar in ieder geval de 'beweegnorm' halen. De groep die niet aan deze norm voldoet, de doelgroep, reageert er ook positief op, maar in mindere mate.

De positieve reacties zijn (op deze korte termijn) nog niet omgezet in acties: de jongeren schrijven zich niet direct in voor een sportvereniging. Een enkeling daargelaten.

De jongeren profiteren wel van een groot aantal pluspunten, die ook uit de literatuur naar voren kwamen. Zo leren ze bijvoorbeeld sociale vaardigheden en functioneren in sociale verbanden.

Wat zijn volgens de betrokken partijen de succes- en faalfactoren van het proces rondom het SportCollege?

Waar je misschien wel zou verwachten dat de structuur van formele communicatie lineair zou zijn, zowel top-down als bottom-up, verloopt deze bij SportConnexion bijna volledig via de 'centrale spelers' (programmamanager en combinatiefunctionaris), zoals in figuur 9.1 ook te zien is.

Wat betreft de intensiteit van het management, is er sprake van eenzelfde verdeling. Bij de 'centrale spelers' is het gevoel van urgentie en de intensiteit van het management hoog. Bij de bestuurlijke laag is het gevoel van urgentie wel hoog, maar de intensiteit van het management laag. De capaciteiten van de bestuurleden van SportConnexion worden als goed ervaren, maar het ontbreken van een 'bestuurlijke opdracht', wijt men aan tijdgebrek. Op het operationele niveau (de verenigingsmanagers) ligt het gevoel van urgentie en de intensiteit van het management ook beduidend lager, vanwege het ontbreken van een duidelijke structuur, de 'eigen' belangen en prioriteiten en ook tijdgebrek.

Een groot deel van de ontstane leegtes door het netwerk van formele communicatie en een zo nu en dan te lage intensiteit van het management, worden voor een deel opgevuld door de informele communicatie. Bij etentjes, informeel overleg, tussendoor of op sportdagen. Iedereen weet de programmamanager en de combinatiefunctionaris te vinden. Ook de verenigingsmanagers onderling weten elkaar te vinden, met uitzondering van situaties waarin conflicterende belangen of frustratie wat betreft dominantie een rol spelen.

In tabel 9.1 is een veelheid van perspectieven te zien. Zo nu en dan ook conflicterend. De vier verenigingen zijn vanuit hun eigen perspectief en hun eigen belangen het samenwerkingsverband ingestapt. Wanneer de belangen conflicterend zijn en er hierdoor spanning ontstaat, blijft dit sudderen. Uit het voorbeeld in paragraaf 9.5 valt op te merken, dat het probleem op het operationele niveau blijft hangen. Er is niet echt een vangnet voor. Ondanks het belang en de consequenties voor de leden, vrijwilligers en de kaderleden van de sportverenigingen, is er op zich weinig betrokkenheid en bewustzijn wat betreft SportConnexion. Hoewel SportConnexion ook mogelijkheden biedt voor deze groep, zien maar weinig deze mogelijkheden ook daadwerkelijk. Ze vinden het voor zichzelf niet relevant of krijgen er domweg niets of weinig van mee.

Wat zijn volgens de betrokken partijen de succes- en faalfactoren van het Sportcollege?

De inzet van het Amerikaanse model binnen SportCollege leidt tot een aantal positieve 'neveneffecten' of effecten zo u wil. De eigenlijke inzet, meer leden voor de verenigingen, betaalt zich niet of in zeer beperkte mate uit.

De centrale rol van de programmamanager en de combinatiefunctionaris maken het SportCollege kwetsbaar. Wat betreft de communicatie (formeel en informeel) en de verbondenheid met het programma, is het programma afhankelijk van deze 'centrale spelers'. Er is sprake van een onevenwichtige verdeling tussen 'centrale spelers', het bestuurlijk niveau en het operationeel niveau. Er zou gezegd kunnen worden dat er zonder de 'centrale spelers', het voortbestaan van SportCollege in de huidige vorm op losse schroeven zou komen te staan.

Hoofdstuk 11 – Discussie

Keuzes maken. Het is belangrijk om in het achterhoofd te houden, dat er ook in dit onderzoek keuzes gemaakt moesten worden. Wat wel en wat niet, respondenten, literatuur, welke uitspraken verwerken, welke niet. De gemaakte keuzes zijn uiteindelijk bepalend geweest voor het eindproduct. Vanuit deze context zou dit onderzoek bekeken moeten worden.

Ik zou het doen van onderzoek willen vergelijken met een juridisch proces, met het verschil dat ik persoonlijk geen gewenste uitkomst had. Ik heb datgene in het eindproduct verwerkt, waarvan ik vond dat hiervoor voldoende 'bewijs' is. Wellicht heeft dat een aantal zaken onderbelicht gelaten, maar dat zij dan maar zo. Ik heb geprobeerd om het onderzoek en de keuzes zo inzichtelijk mogelijk te maken, zodat U als lezer uiteindelijk zelf het oordeel kunt vellen, zoals een rechter dat ook doet.

Dan tenslotte de vraag of U er iets mee moet of kunt? Ook dat is aan U. Ik sta in ieder geval achter het eindproduct en de totstandkoming ervan. Hopelijk oordeelt U ook zo.

Hoofdstuk 12 – Reflectie

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de moeilijkste fase in mijn leven. Het overlijden van mijn moeder heeft op de achtergrond altijd een grote rol gespeeld.

Voor het doen van onderzoek is het inhoudelijk aspect van essentieel belang, maar zeker ook het 'managen van het proces' van onderzoek doen. Ik denk dat ik op dit laatste vlak het meest heb geleerd. Dit is nooit mijn sterkste punt geweest, maar ik denk dat ik zeker in de laatste fase van het onderzoek bijzonder veel vooruitgang heb geboekt op dit punt.

De in eerste instantie chaotische en ongestructureerde aanpak, heb ik om weten te zetten in een heldere en gestructureerde aanpak, met 'een idee erachter'.

Keuzes maken speelt ook een belangrijke rol. Ik heb geleerd dat het maken van keuzes op zich niet erg is, wanneer men deze inzichtelijk maakt en weet te onderbouwen. Voor de toekomst biedt het in ieder geval voldoende aanknopingspunten om onderzoeken beter te kunnen beoordelen en zelf uit te voeren.

Literatuur

Boeken

- ◆ Coakley, J., *Sports in Society: Issues and controversies*, Mc Graw – Hill, New York, 2007 (Ninth edition)
- ◆ Pressman, J.L. & Wildavsky, A., *Implementation*, University of California Press, Berkeley & Los Angeles, 1984 (Third edition, expanded)

Artikelen

- ◆ Stokvis, R., *Sport en middelbaar onderwijs in de VS en Nederland*, Sociologie, Jaargang 5 – 2009; nummer 5, p. 484–502
- ◆ Van Bottenburg, M & Schuyt, C.J.M., *De maatschappelijke betekenis van sport*, NOC*NSF, Arnhem, 1996
- ◆ Shaw, S. & Allen, J.B., *“It basically is a fairly loose arrangement... and that works out fine, really.” Analysing the Dynamics of an Interorganisational Partnership*, Sport Management Review, 2006, nummer 9, p.203-228
- ◆ Leavitt, H.J. & Bahrami, H., *Communication nets in groups and organisations: Who can talk to whom about what?*, Managerial Psychology, The University of Chicago Press, Chicago, nummer 5, p. 207-216
- ◆ Coatsworth, J.D. & Conroy, D.E., 2007, *Youth sport as a component of organized afterschool programs*, New Directions for Youth Development, Jaargang 2007; nummer 115, p. 57-74
- ◆ Babiak, K.M., *Criteria of effectiveness in multiple cross-sectoral interorganizational relationships*, Evaluation and Program Planning, 2009, nummer 32

Documenten

- ◆ Factsheet VMBO in Beweging, Onderzoeksinstituut TNO, Globe College, 2007
- ◆ Visie en aanpak, SportConnexion, 2008

Interviews

- ◆ Leerlingen klas 1C1 (2009-2010) van het Globe College
- ◆ Hein Veerman (begeleider proeftuin vanuit NOC*NSF)
- ◆ Casper Coldenhoff (verenigingsmanager Zwaluwen-Utrecht 1911)
- ◆ Cor Jansen (penningmeester bestuur SportConnexion en bestuurslid Zwaluwen-Utrecht 1911)
- ◆ Renate Janssen (DMO Gemeente Utrecht)
- ◆ Marije Ewold (verenigingsmanager Ladyfit)
- ◆ Jan Smolenaars (directeur Globe College)
- ◆ Kees Rutten (vrijwilliger/ouder/kaderlid Zwaluwen-Utrecht 1911)
- ◆ Ismaël Hancer (vrijwilliger/ouder/kaderlid Zwaluwen-Utrecht 1911)
- ◆ Tanya Leeuwen (beheerder Ladyfit)
- ◆ Leden sportverenigingen

Bijlage 1 – Interviews

Interview leerling klas 1C1a

Doe je aan sport?

Ja, ik zit op tafeltennis en ik doe aan capoeira. Ik doe allebei bij een sportvereniging.

Hoe ziet het sporten op school er voor jou uit?

We doen daar hele verschillende dingen. We hebben 2 Globe uren per week en 2 normale. Hierin doen we allemaal hele verschillende dingen.

Zorgt het sporten op school er ook voor dat je sporten leuker vindt?

Nou, ik zou niet ineens een andere sport gaan doen. Ik heb wel sporten gedaan, die ik anders niet zou hebben gedaan. Over deze sporten ben ik enthousiaster geworden.

Hoe belangrijk is sporten op school voor jou?

Het was voor mij wel een belangrijke reden om voor deze school te kiezen, omdat ik later misschien iets met sport wil gaan doen. Ik vind sporten leuk, dus ik vind het ook leuk als ik dit op school vaker kan doen.

Zijn er dingen, die je van sport kan leren, waar je ook voor andere dingen iets aan hebt? Kun je deze omschrijven?

Denk het wel.

Kun je een voorbeeld verzinnen?

Samen dingen doen?

Samenwerken of werken in teamverband?

Ja, bijvoorbeeld met touwtje springen. Toen kwam de Nederlands kampioen en moesten we het zelf ook doen. Met twee kinderen houd je dan het touw vast en moet je draaien en ééntje moet in het midden springen. Samen moet je ervoor zorgen dat het goed gaat.

Heb je dit vooral op school of sowieso met sporten?

Ik moest dit jaar goede cijfers halen op school aan het einde van het jaar, want het ging niet zo goed. Toen moest ik denken aan tafeltennis. Soms sta je dan ook achter, maar dan moet je niet opgeven. Als je gewoon goed je best blijft doen win je soms zelfs nog. Daar moest ik wel eens aan denken. Dat herkende ik wel een beetje. Dat heeft me wel een beetje geholpen om betere cijfers te gaan halen op school. Doorzetten moest ik.

Interview leerling klas 1C1b

Doe je aan sport?

Ik zit bij de 'Fit for free' en ik voetbal vaak op straat.

Dat voetballen op straat, hoe vaak en met wie doe je dat dan?

Met kinderen uit de buurt en met mijn neefjes en nichtjes. Ik weet niet precies hoe vaak ik dat doe. Ik denk twee of drie keer per week.

En de fitness?

Een paar keer in de week. Ik volg een programma. Ik heb vroeger ook veel andere dingen gedaan.

Zoals?

Ik heb taekwando, judo en karate gedaan. En ook nog capoeira en voetbal.

Dat is wel veel. En hoe deed je dat dan?

Bij een leraar. De vechtsporten dan. Voetbal deed ik bij een club.

En wat houdt het programma voor de fitness in?

Er is iemand bij de fitness, die maakt dan een schema met je.

Voor wat je elke keer moet doen ofzo?

Ja en die zegt dan ook wat goed voor je is enzo, maar ik ga vaak met mijn oudere zus en die legt me ook dingen uit.

Zou dat alleen ook lukken?

Weet ik niet. Nog nooit geprobeerd, maar ik denk het niet.

Nog nooit geprobeerd?

Nee, want ik vind het niet leuk alleen.

En met voetbal zat je wel bij een club. Hoe was dat?

Vond ik wel leuk, maar je kan het allemaal niet zelf bepalen. Dat vond ik minder.

Altijd veel gesport en nu ook weer op school?

Ja leuk toch? Veel vind ik wel leuk, maar niet alles hoor. We gingen bijvoorbeeld ook touwtje springen, dat is een beetje voor meisjes. Honkbal vond ik wel heel leuk. In het begin nog niet zo, maar na een paar keer steeds leuker. Hoe meer je erover weet hoe leuker.

Zijn er dingen, die je van sport kan leren, waar je ook voor andere dingen iets aan hebt? Kun je deze omschrijven?

Je moet veel dingen samen doen. Je leert samen dingen te doen. Je moet ook goed opletten bij de uitleg elke keer, anders snap je het niet. Dus luisteren leer je ook.

Interview leerling klas 1C1c

Doe je aan sport?

Ik sport bij 'Fit for free' sportschool en af en toe joggen met mijn oom en tante.

Hoe gaat dat in zijn werk?

Ik volg bij de fitness een speciaal programma met een mapje met aftekenen. Joggen ga ik wel eens mee met mijn oom of tante.

Maar fitness is met begeleiding?

Ja, heb samen met een instructeur een mapje samengesteld en die kan ik nu steeds aftekenen.

En vroeger ook nog andere dingen gedaan?

Ik heb vroeger op paardrijden en handbal gezeten.

Wat vind je van het sporten op school?

Je hebt buiten en binnen. Binnen is leuker, maar het is sowieso leuk dat het vaker is dan op andere scholen.

Hoezo vind je binnen dan leuker?

Daar doen we altijd iets anders. Veel verschillende dingen, dat vind ik leuk.

Vind je sport nu ook leuker?

Wel de sporten, die ik nog nooit had gedaan. Die vind ik leuker geworden.

Zou je deze sporten dan ook vaker willen doen?

Ja, dat zou ik wel leuk vinden. Maar niet met alles, maar de leuke sporten wel.

Eventueel bij een sportvereniging?

Weet ik niet. Vind het ook leuk om gewoon zo op school te doen. Ik zou wel meedoen aan zoiets van schoolvoetbal. Voor mij is de sportclub een beetje hetzelfde als sport op school.

Interview leerling klas 1C1d

Doe je aan sport?

Ik doe aan fitness en tennis.

Hoe gaat dat in zijn werk?

Hoe tennis moet?

Nee, of het bijvoorbeeld bij een tennisvereniging is?

Oh ja, bij een tennisvereniging en fitness bij een sportschool.

Ooit ook nog aan andere sporten gedaan?

Ja. Ik heb vroeger op voetbal, basketbal en zwemmen gezeten.

Gezeten?

Bij een sportvereniging.

Hoe vind je de Globe-uren hier op school?

Leuk, maar vind ze niet leuker dan gewoon gym. Ik zou het ook leuk vinden als er meer dansen was en het langer door zou gaan. Het is leuk om mee te doen en de mensen kunnen goed lesgeven.

Je doet al veel aan sport, maar geeft aan meer te willen dansen. Zou je dat ook bij een sportvereniging willen doen?

Nou, dat heb ik wel bij het thaiboxen.

Zou je misschien iets willen veranderen aan de Globe-uren?

Het is niet echt voor meisjes. Het zou voor meisjes ook wat leuker kunnen worden. Verder vind ik wel dat school erdoor leuker is geworden.

Welke onderdelen vind je het leukste?

Atletiek en touwtje springen.

Als er ook nog sport aangeboden zou worden na schooltijd?

Dan zou ik er wel aan mee doen denk ik.

Denk je dat je zal blijven sporten? Bijvoorbeeld dat je over 10 jaar nog steeds aan sport doet?

Ja.

Leer je ook van het sporten?

Ik heb vooral leren luisteren. Anders snap je niet wat de bedoeling is. Ook zelfverdediging en vechten. Ook mentaal.

Interview Hein Veerman (begeleider proeftuin NOC*NSF)

*Wat zijn voor het NOC*NSF de bedoelingen met de proeftuinen?*

We vinden dat sport een belangrijke positie inneemt in de maatschappij en dat willen we ook graag. Verder vinden we dat dit voor zoveel mogelijk mensen zo moet zijn. We hebben ook de sportagenda van de sportbonden in verband ook met de Olympische ambitie. We willen in het kader van deze ambitie ervoor zorgen dat er sportklimaat aanwezig is en leeft binnen de maatschappij. Verder willen we zorgen voor sportinnovatie in samenhang met de andere twee pijlers.

Pijlers?

Ja, belangrijke positie binnen de maatschappij, sportagenda en Olympische ambitie en sportinnovatie. Die drie pijlers.

Wat versta je precies onder innovatie?

Nieuw of ander aanbod, aanbod voor nieuwe groepen. Ik zie het eigenlijk een beetje als middel om meer mensen aan het sporten te krijgen.

Het komt ook ten dele voort uit de nota 'Tijd voor sport'. Waarbij 'Tijd voor sport' de koepel is voor andere pijlers zoals: meedoen, innovatie, onderwijs (school & sport), nasb en nasb II.

Wat hopen jullie te bereiken bij de sportclubs zelf?

We hopen eigenlijk te bereiken dat sportverenigingen hun eigen werk in breder perspectief gaan zien. Het is wel de vraag in hoeverre dit door zal werken binnen de verenigingen. De leden van een sportverenigingen gaat misschien te ver, maar wel bestuurlijk en de kaders. Het zou op zich wel goed zijn als de proeftuin ook door de leden gedragen wordt. We hopen ook op intrinsieke motivatie vanuit de kaders van de verenigingen. Het hangt natuurlijk ook af van de doelstelling van de vereniging en de focus.

Wanneer is deze proeftuin geslaagd voor jou?

Ik heb het voor mezelf meer helder wanneer de proeftuin niet is geslaagd. De proeftuin is niet geslaagd, wanneer ze er niet in slagen om met een vernieuwend sportaanbod of een nieuwe manier van aanbieden te realiseren, waarmee (nieuwe) sporters worden geworven/gebonden/behouden.

*In hoeverre wordt er vanuit het NOC*NSF bijgestuurd/begeleid/gecontroleerd om te zorgen dat deze doelstelling(en) te verwezenlijken?*

Dat bestaat uit een formeel en een informeel deel. Formeel vindt er twee keer per jaar monitoring plaats. Ook de financiën worden gecontroleerd door middel van de jaarafrekening en controle op de begroting.

Informeel kan dit ook plaatsvinden. Wanneer één van de twee partijen (wij of SportConnexion) iets signaleert, gaan we even bij elkaar zitten. SportCollege heeft in principe het minste contact nodig, want dat loopt het beste.

Het is natuurlijk een proeftuin. Behalve de dingen die jullie ermee willen bereiken, is er ook nog iets wat jullie ervan zouden willen leren?

Ja zeker. Meerdere. We willen uitvinden hoe we de doelgroep kunnen binden, hoe we wat dat betreft continuïteit kunnen creëren en hoe we hierin tegelijkertijd het belang van de vereniging ook kunnen dienen.

***Interview Casper Coldenhoff (verenigingsmanager Omnivereniging
Zwaluwen-Utrecht)***

Wat betekent deze proeftuin voor Zwaluwen-Utrecht?

Een kans voor onze vereniging. We hebben eerder al moeten fuseren vanwege geldproblemen. Voor de rest is de proeftuin ook adaptief. We zijn als Zwaluwen-Utrecht zeer bewust van onze positie binnen de wijk en de stad. Op deze manier hopen we ook invloed uit te kunnen oefenen op de gebiedsontwikkeling. Verder willen we op een andere manier met sport bezig zijn en innovatief met sport zijn.

En de rol van SportConnexion?

SportConnexion is voor ons deel van het geheel. Met SportConnexion willen we een geïsoleerde doelgroep erbij betrekken en de sportverenigingen organisatorisch sterker maken.

Kun je wat meer vertellen over de rol die de buurt/wijk voor jullie speelt?

We willen de buurt toch op een goede manier laten zien aan de buitenwereld en de leefbaarheid in de buurt verhogen.

Hoe zie je jullie eigen bijdrage daarin?

Het nieuwe Nieuw-Welgelegen als ontmoetingsplek van de buurt. Je moet de jongeren niet alleen van de straat halen, maar je moet er ook iets mee doen. Je moet ervoor zorgen dat je ze op meerdere gebieden benadert. Je zou in dit geval wel kunnen zeggen dat sport dan als middel dient.

Je had het ook even over de sportverenigingen organisatorisch sterker maken?

Ja, dan heb ik het over een professionaliseringslag. Een voorbeeld hiervan bij ons is het voetbal voor meisjes. Daar zijn we nu drie jaar mee bezig. We hebben nu totaal 11 teams en er is een dames zaalvoetbalteam in de maak.

De grootste beweging zat in het begin. Toen was er heel veel enthousiasme. Na een tijdje valt dat weer terug.

Hoe komt het dat mensen in het begin enthousiast zijn en later minder?

Het kwam in dit geval met veel spektakel. Wat voor mensen als voorbeeld diende. Het is vooral lastig om de aandacht vast te houden. De sportclub mist de slagkracht om iets blijvends neer te zetten.

Wat betekent SportConnexion voor jou?

Het bestuur van SportConnexion zijn hele goede mensen met weinig tijd. Voor het operationele niveau betekent het werken vanuit een bestuurlijke opdracht. Vaak komt het hier niet van en moeten we zelf met dingen komen. De afstanden zijn op zich wel klein.

Hoe zie jij SportCollege?

SportCollege loopt goed. De rol van het Globe College en de leerlingen ben ik ook over te spreken. Het is eigenlijk de enige lijn die werkt.

Hoe is het samenwerkingsverband voor jullie binnen SportConnexion?

Ik heb het idee dat het op bestuurlijk niveau goed gaat, maar voor de rest is het wel een beetje zo dat Zwaluwen en Ladyfit een eigen eiland vormen. Het was bijvoorbeeld raar dat

Ladyfit een samenwerkingsverband aanging met voetbalclub KDS, terwijl wij met hen binnen SportConnexion zitten.

Er is trouwens wel overleg tussen de vier verenigingen over nieuwe ideeën of aanpassingen aan de doelgroep die moeten worden gemaakt. Maar dat is meer op operationeel niveau, want wij zitten in het werkveld en hebben hierover dus veel contact.

Nog even over het bestuur van SportConnexion... Kun je wat meer vertellen over hun rol en hoe je die graag zou zien?

Ik had al gezegd dat het goede mensen zijn met weinig tijd. Het bestuur zou er eigenlijk kort op moeten zitten. Zo was er bijvoorbeeld geen enkel bestuurslid op de sport- en speldag. Om zoiets structureel van de grond te krijgen, moet je dat wel hebben. Een hands-on mentaliteit, niet op afstand.

Wanneer er nu bijvoorbeeld een trainer wegvalt hebben we een probleem. Die zouden we gewoon moeten kunnen inkopen. Nu mist het een solide basis en wordt er teveel van vrijwilligers verwacht. We zouden moeten vermarkten en prioriteit bepalen.

Wanneer is SportCollege voor jou geslaagd?

De verenigingen moeten vanuit een intrinsieke motivatie blijven samenwerken. De professionals moeten in dienst worden gehouden en dat moeten we kunnen legitimeren. De doelgroep moet iets hebben gehad aan de sportactiviteiten. Er moet worden samengewerkt met wijkwelzijnsorganisaties en wanneer de opdrachtgevers tevreden zijn (Globe en ROC). Maar het continueren binnen Nieuw-Welgelegen staat af en toe wel op losse schroeven. De proeftuin is voor dit alles wel een steun in de rug.

Zijn er ook zaken, die op dit moment minder goed lopen?

Het mist een beetje een vaste structuur, vaste kaders, vast gezicht en een vaste cultuur van de organisatie. Het is nu rennen en vliegen achter de realiteit aan. Er mist veel duidelijkheid en het is veelal los-vast. We missen ook enigszins een agenda en andere vastigheden. Verder zijn er veel goede mensen bij betrokken met te weinig tijd en er is te weinig tijd om te reflecteren.

Kun je goed vinden in de insteek van SportCollege?

SportConnexion en College liggen heel dicht bij mij. Ik vind wel dat we ankerpunten moeten creëren. Je hebt mensen nodig die zich erop kunnen focussen. Op dit moment zijn dat er te weinig die dat kunnen doen. Het mist duidelijke lijnen.

Het concept moet zich nog vormen, dat mist. Het is op dit moment teveel reageren op wat er in de praktijk gebeurt, de paraplu erboven mist.

Is SportCollege geland binnen de vereniging?

Nee, het wordt meer ervaren als een tijdelijk iets. Het wordt eigenlijk meer als een zak met geld gezien. Bij hockey wordt het ook aangegrepen als een kans. Die mensen begrijpen de mogelijkheden van SportConnexion wel.

Het kader zou het wel moeten weten. Het sijpelt alleen langzaam door. Een deel van het kader komt bijvoorbeeld alleen op zaterdag.

Het zou wel bij veel mensen tot de verbeelding moeten spreken. SportConnexion zou een merk moeten/kunnen zijn.

Interview Cor Jansen (bestuurslid OMNI vereniging Zwaluwen-Utrecht en penningmeester Bestuur SportConnexion)

Hoe is SportCollege begonnen?

Het was een initiatief van de gemeente uit in het najaar van 2006. Zwaluwen-Utrecht, de Domstad Dodgers, de Halter, Ladyfit, de VSU en de afdeling sport van de gemeente waren de partijen.

In september 2006 kwamen Arie Hordijk (hoofd sport stad Utrecht), Paul Verweel en ik bij elkaar. Ik had daar trouwens geen grote rol. Arie Hordijk was overigens al een bekende vanwege de totale gebiedsontwikkeling hier rondom Zwaluwen. Paul was eerder al betrokken bij de fusie van Zwaluwen Vooruit en v.v. Utrecht.

We konden inschrijven voor een proeftuin wat betreft de sportinfrastructuur in Nederland. Wij vonden daarom dat er ook één in Utrecht moest zijn. Gegeven de ontwikkelingen in de stad, is Nieuw-Welgelegen een hele logische plek.

Eind oktober en november hebben de vier verenigingen samen met Yvon Turenhout samen de aanvraag bij elkaar geschreven.

Dit is vervolgens aan het bestuur van het NOC*NSF gepresenteerd in het bijzijn van Arie en Paul.

In januari 2007 zijn we op de shortlist voor proeftuinen geplaatst en hebben we een verder uitgewerkt plan gemaakt.

Wat is het idee achter deze proeftuin?

Sport. Innovatief, zoals bijvoorbeeld schoolschaatsen voor allochtone kinderen. Het pannavoetbal integreren in de vereniging. Worstelen voor de weerbaarheid en Ladyfit. We wilden intensiever sporten, maar ook intensiever de locaties gebruiken. Het gaat eigenlijk om drie pijlers:

- ◆ Nieuwe samenwerking verenigingen
- ◆ Langs drie verschillende lijnen
- ◆ Ontwikkelen en doorontwikkelen locatie Welgelegen

En dit op verschillende manieren:

- ◆ Eigen aanbod
- ◆ Gecombineerd aanbod
- ◆ Combinatie onderwijs

En jou eigen rol in het net beschreven verhaal?

Ik ben niet de geestelijk vader van de proeftuin. Ik ben wel veel betrokken geweest bij de uitwerking van het plan.

De gemeente was dus de initiatiefnemer eigenlijk?

Ja. Die hebben de 4 verenigingen bij elkaar gebracht. De criteria hiervoor kwamen vanuit de gemeente en de VSU. De gemeente wilde vitale verenigingen, die stevig staan ook in eigen sportbeoefening.

Hoe verloopt de samenwerking tot nu toe?

De samenwerking tussen Zwaluwen en Ladyfit gaat niet lekker. Er was wat onenigheid over meisjesvoetbal met hoofddoek. Daarna is Ladyfit gaan samenwerken met KDS. De Halter gaat goed. Die hebben onlangs ook het grootste jeugdtoernooi van Europa georganiseerd. Die zijn ook redelijk vitaal in het organiseren van hun eigen sport.

Op zich is de selectie van de verenigingen complementair. Ze zitten dus niet in elkaars vaarwater.

Wat zijn de drijfveren van Zwaluwen met betrekking tot het SportCollege?

Zwaluwen moet overleven in een veranderende omgeving, maar tegelijkertijd moet Zwaluwen de omgeving ook vormgeven. Goed nabuurschap noemen we dat. Eigenlijk willen we mensen meer met elkaar verbinden.

Ook is de mogelijkheid voor een goede financiële basis voor de vereniging door de proeftuin belangrijk geweest en we weten dat er meer is dan alleen sporten. Daarom wilden we de verbinding maken tussen onderwijs en sport. We hopen ook dat onze exploitatie er beter van wordt.

Onze prioriteit ligt bij het aanbieden van zoveel mogelijk sporten aan de directe omgeving. De externe middelen zijn ook heel belangrijk, want die betekenen vitaliteit.

Wanneer is SportCollege voor jou geslaagd?

Als we de methodiek kunnen onderbrengen bij de samenwerkingspartners Nieuw-Welgelegen. Dit geldt voor de scholen, sportverenigingen en de welzijnsorganisaties. Als we daarin slagen hebben we als proeftuin iets unieks gedaan. Zeer succesvol.

Interview Renate Janssen (DMO gemeente Utrecht)

Hoe is de proeftuin begonnen?

Het initiatief is omarmd door de gemeente. Ikzelf was hiervan manager, maar ik zit nu op een andere afdeling.

Het is eigenlijk een vervolg op Nieuw-Welgelegen. Een nieuwe complex. Via de proeftuin willen we een intensievere samenwerking.

Wat is de rol van de gemeente?

De regierol.

Het komt allemaal voort uit de sportnota waarin de proeftuinen een onderdeel vormen. Paul Verweel namens de VSU, Arie Hordijk als hoofd afdeling sport en Yvon Turenhout hebben het opgepakt.

Wat waren de drijfveren om dit op te pakken?

Het was een mooie impuls voor vernieuwend sportaanbod en nieuwe vormen van samenwerking. Voor de wijk is het ook belangrijk, want er zijn weinig verschillende sportverenigingen en er is ook geen echte verenigingscultuur. Het is leuk, gezond en zorgt voor sociale contacten.

Sport als doel of als middel?

Sport echt als doel. We zijn ons er wel van bewust dat sport ook als middel kan fungeren. Iedereen moet op zijn of haar manier mee kunnen doen aan sport. De interesse is in principe bij de mensen aanwezig, alleen de link moet (voor hen) gemaakt worden.

Wanneer is SportCollege voor jullie geslaagd?

Wanneer de partijen (Zwaluwen-Utrecht, VSU, het Globe College, het ROC ASA, Ladyfit, de Halter, de Domstad Dodgers welzijnsorganisaties) bij elkaar gehouden worden en we de formule van het SportCollege kunnen blijven hanteren. Wanneer de leerlingen kennis maken met allerlei sporten en de doelgroep in beweging komt en blijft. Wanneer deze geprikkeld worden om te gaan bewegen.

Eventuele struikelblokken?

Niemand voelt zich echt verbonden met SportConnexion. Als Hans wegvalt, voelen mensen zich misschien minder verbonden met het SportCollege.

Interview Marije Ewold (verenigingsmanager Ladyfit)

Wat is jullie doel met het SportCollege?

Ons doel is juist die mensen bereiken, die moeilijk te bereiken zijn. Het is een uitdaging, dames die aan sport doen. Vooral de allochtone. Deze hebben meer begeleiding nodig.

En hoe doen jullie dat dan?

Continu aanpassen aan de doelgroep. Voor ouderen willen we graag laagdrempelig zijn. Voor jongeren willen we graag meer concurrerend zijn.

Wat is voor jullie de belangrijkste voorwaarde om dit te kunnen doen?

De aanstelling van de verenigingsmanager en dat we deze kunnen behouden. Er wordt op dit moment teveel gevraagd van de vrijwilligers binnen de vereniging.

Wanneer je aan zoiets begint moet je zeker kunnen zijn van een bepaalde continuïteit.

En wat betekent de samenwerking met de andere verenigingen voor jullie?

We doen wel aan samenwerking, maar we zijn er niet zo op gericht. We werken samen met Zwaluwen-Utrecht voor het voetbal en met de Domstad Dodgers voor het softbal.

Hoe vind je dat het tot nu toe gaat met SportCollege?

Het is moeilijk om iets nieuws samen op te zetten. Dit heeft ook heel erg te maken met de beschikbare mensen. We zijn wel heel blij met de combinatiefunctionaris, daardoor hebben we het veel rustiger. Verder hebben we nu Karima als vaste docent kunnen aantrekken. Zij heeft heel goed contact met de leerlingen en de docenten.

Op zich zijn we ook minder betrokken bij het vmbo dan de anderen denk ik. Dat komt natuurlijk ook omdat maar de helft voor ons interessant is. We hoeven er door de combinatiefunctionaris ook minder uren in te stoppen. Onze prioriteit lag ook meer bij de verhuizing naar Nieuw-Welgelegen.

Hoe belangrijk is de verenigingsmanager voor jullie?

Bij het wegvallen van de verenigingsmanager houdt de samenwerking ook op.

Wie zijn er allemaal goed op de hoogte van het SportCollege en in hoeverre is SportCollege geland binnen de vereniging?

Wij, een paar vrijwilligers en een paar docenten weten ervan. De rest vindt het niet belangrijk genoeg. Daarvoor ligt de prioriteit ergens anders.

Interview Jan Smolenaars (directeur Globe College)

Wat is de positie van het Globe College ten opzichte van het SportCollege?

Het is jong en beginnend. Veel kinderen hebben iets met sport. Het is wel een moeilijke groep. Verder willen we de locatie goed gebruiken. We zien onszelf niet echt als klant, meer als partner. We mogen ook geen afspraken maken met anderen scholen.

Wat waren de verwachtingen ten aanzien van het SportCollege?

Het is een mooi middel om dingen voor elkaar te krijgen. We hopen de school er ook mee op de kaart te zetten. Nieuw-Welgelegen wordt hopelijk een ontmoetingspunt. Verder willen we dat allochtonen en autochtonen met elkaar in contact komen en worden verbonden door de sport. Verder willen we de jongeren in beweging krijgen, ook voor hun gezondheid. Zorgen dat kinderen niet op straat lopen, waarbij SportCollege een bindmiddel en een preventiemiddel is.

Welke doelen hebben jullie jezelf gesteld?

- ◆ Dat er ontmoetingen zullen plaatsvinden door de sport
- ◆ Er nieuwe mogelijkheden ontstaan door met een verruimde blik te kijken

Hoe verloopt de samenwerking?

Onze docent LO Marco Jongers heeft goed contact met Marloes Ludwig de combinatiefunctionaris. De samenwerking loopt goed. Hans Galesloot vormt een communicatiepartner. De samenwerking tussen de verschillende partijen loopt goed. We zijn tevreden over het aanbod en ook over het ontstane netwerk van de partners.

Wanneer is SportCollege voor jullie geslaagd?

Wanneer er voldoende deelname is aan de activiteiten en aan sport. Wanneer SportConnexion als een broedplaats voor nieuwe ideeën fungeert. Als er iedere dag aanbod is van sport. Zowel tijdens als na schooltijd. Wanneer we met z'n allen ervan leren.

En lukt dat?

Nu ja, als SportCollege er niet was geweest, waren we veel meer in ons zelf gekeerd. Ook is de rol die de school vervuld binnen de maatschappij veranderd. We zijn niet meer alleen een school, maar ook onderdeel van de buurt.

Interview Kees Rutten (vrijwilliger/kaderlid/ouder – Zwaluwen-Utrecht 1911)

We kennen elkaar natuurlijk goed. Maar zou je even concreet kunnen vertellen welke rol je vertolkt binnen Zwaluwen-Utrecht?

Zoals je weet heb ik lang de welpen (jongste leeftijdscategorie) getraind op zaterdag. Nu ben ik een traject voor keepers op aan het zetten en op regelmatige basis coach ik ook de F3.

Dat zou je actief kunnen noemen. Ben je bekend met SportConnexion?

Ja ik wel, maar ik denk wel dat ik één van de weinigen ben. Bij mij komt het ook dat veel betrokken bij SportConnexion in mijn persoonlijke netwerk zitten. Ik zit ook in een zaalvoetbalteam bij een aantal direct betrokkenen.

Wat betekent SportConnexion voor jou?

Ik zie er zo nu en dan wel mogelijkheden in. Ik hoop dat de vereniging er beter van wordt. Ik heb het ook aangegrepen om een pilot voor beachvolleybal op te zetten. Ik heb daarvoor de praktische zaken geregeld. Nu ligt het verder daar.

Merk je veel op de vereniging van activiteiten en aandacht voor SportConnexion binnen Zwaluwen-Utrecht?

Nee eigenlijk niet. Zo nu en dan is er een keer een evenement of een sportdag. Meestal krijg ik er op die manier niet zoveel van mee. Het is op zich ook niet echt relevant voor mij. Incidenteel dus, zeker niet op structurele basis. Er wordt trouwens voor bepaalde mededelingen wel gebruik gemaakt van de huisstijl van SportConnexion (het wapen van de stad Utrecht, maar dan met lichtblauw en rood). SportConnexion staat er dan ook onder.

Kun je je vinden in de insteek van SportConnexion?

Ik weet ook niet de precieze insteek van SportConnexion. Het gaat mij er vooral om dat het goed is voor de vereniging. Ik ben het wel erg eens met de rol van de vereniging binnen de omgeving. Ik vind al langer dat we bijvoorbeeld omliggende bedrijven erbij moeten proberen te betrekken en moeten functioneren als ontmoetingsplaats voor de wijk.

Interview Ismael Hancer (vrijwilliger/kaderlid/ouder – Zwaluwen-Utrecht 1911)

Zou je kunnen vertellen welke rol je vertolkt binnen Zwaluwen-Utrecht 1911?

Ik ben trainer van de E1, omdat mijn zoontje in dat team voetbalt. Verder ben ik dus ouder en speel ik zelf nog in een zaalvoetbalteam.

Ben je bekend met SportConnexion?

Niet echt. Een beetje. Ik hoor er wel eens wat over bij mijn eigen zaalvoetbalteam. De verenigingsmanager, Casper, is er ook wel bij betrokken. Dat vind ik wel goed. Ikzelf helemaal niet.

Wat betekent SportConnexion voor jou?

Voor mij persoonlijk niet zoveel. Ik vind het wel goed dat we mede daardoor een verenigingsmanager hebben en zo zijn er nog een paar van die dingen. Denk dat de hockeyafdeling ook een goed voorbeeld is.

Merk je veel op de vereniging van activiteiten en aandacht voor SportConnexion binnen Zwaluwen-Utrecht?

Niet echt. Af en toe kom je iets tegen wat ermee te maken heeft. Ik let er ook niet echt op. Ik ben ook alleen betrokken bij mijn eigen team en de teams van mijn kinderen. Daar heeft het volgens mij niet echt betrekking op. Af en toe staat er iets over in het clubblad.

Kun je je vinden in de insteek van SportConnexion?

Ik weet niet echt wat de insteek is. Volgens mij krijgt de club er wel meer mogelijkheden door. Dat vind ik goed. Misschien dat er samen met die andere verenigingen leuke dingen georganiseerd kunnen worden.

Interview Tanya Leeuwen (beheerder bij Ladyfit)

Zou je kunnen vertellen welke rol je vertolkt binnen Ladyfit?

Ik ben in februari van start gegaan als beheerder of eigenlijk –ster bij Ladyfit. Ik ben mede verantwoordelijk voor het beheer van de sportschool, ik ondersteun de coördinatoren van verschillende commissies en soms ook de bestuursleden.

Ben je bekend met SportConnexion?

Ja jawel. Ik heb er soms wel wat mee te maken. Zo kunnen we mede door SportConnexion nu een (onkosten)vergoeding uitkeren van €4,50 per uur aan sommige vrijwilligers.

Wat betekent SportConnexion voor jou?

Het betekent wel iets, maar niet zoveel. Ik ben vooral bezig met Ladyfit. Heel soms komt er iets dat te maken heeft met SportConnexion. Maar meestal niet.

Merk je veel op de vereniging van activiteiten en aandacht voor SportConnexion binnen Ladyfit?

Nee. We hebben het al druk genoeg met de eigen vereniging en ons eigen werk.

Kun je je vinden in de insteek van SportConnexion?

Weet niet precies wat de insteek is, maar het zorgt voor mogelijkheden voor deze vereniging.

Interviews leden Ladyfit en Zwaluwen-Utrecht 1911

Er zijn hiervoor 2 leden per vereniging geïnterviewd. De leden zijn dusdanig onbekend met SportConnexion en SportCollege dat het geen zin heeft om hier een volledige weergave van te geven. Daarom wordt dit beperkt tot een aantal losse uitspraken:

Bent u bekend met SportConnexion?

- ◆ *"Nee, wat is dat?" Het samenwerkingsverband waar uw vereniging ook deel van uit maakt... "Oh ja dat. Weet wel dat het er is, maar zie er nooit iets van."*
- ◆ *"Ja dat staat soms onderop het briefpapier."*
- ◆ *"Ja, maar weet niet echt wat 'ze' doen."*